

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 125, ЧИСЛО 47, П'ЯТНИЦЯ, 23 ЛИСТОПАДА 2018 РОКУ

1893

Vol. 125, No. 47, FRIDAY, NOVEMBER 23, 2018

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

За новими правилами

Петро Часто

В Україні нарешті добігла кінця трирічна праця Національної правописної комісії. Цікаво було б довідатися, як вона відбувалася, в яких дискусіях і незгодах. А що без цього не обійшлося, нема найменшого сумніву. Нас, як то кажуть, хлібом не годуй, а дай лише нагоду посперечатися, порозколюватися, вздовж і впоперек, на опозиційні групки, на „правильних“ і „неправильних“. Ще, мабуть, нескоро втратить під собою підставу ця іронія В'ячеслава Липинського: „Ставши навіть усі до одного комуністами чи некомуністами, православними чи католиками, „українцями“, „русскими“ чи „поляками“, ми знов поділимось зараз у поглядах, наприклад, на правопис або на астрономію, і будемо між собою битися тим завзятіше, чим більше будемо переконані, що єдина причина наших непорозумінь лежить власне у правописі або астрономії...“.

Громадське обговорення цієї найновішої і „найправильнішої“ редакції „Українського правопису“ плянувалося закінчити до 15 вересня, насправді воно тривало до кінця жовтня – значить, не все ішло гладенько. Ми тут, у західній українській діаспорі, дуже-предуже сподівалися, що члени комісії у своїй діяльності керувались у вищій мірі ясним і гідним принципом: єдина нація – єдиний правопис. До того ж, завдання виглядало зовсім простим – повернути написанню українських слів те, що було знівельоване чи цілком знищене брутальною радянською політикою зближення української мови з російською. Чи, інакше кажучи, реставрувати українську мовну органічність, втілену в соборницькому Харківському правописі 1928 року і „Правописному словникові“ Григорія Голоскевича.

То чи ті 25 лінгвістів, котрі три роки поспіль тяжко працювали у Правописній комісії, мали хоч якісь наукові чи моральні зобов'язання перед Харківським правописом, який ось уже 90 років є чинним для українців поза Україною, зокрема для нашої „Свободи“? Коли у 1999 році філологи з Інституту української мови Міністерства освіти України запропонували найновішу натовді редакцію „Українського правопису“, то досить відповідально брали до уваги діаспорну правописну традицію: на спеціальній науковій конференції 10-11 грудня 1999 року в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Нью-Йорку, з участю директора згаданого Інституту Василя Німчука, прямо йшлося про прийнятний для обидвох сторін варіант.

Тепер же про діаспору і її історичну заслугу у вірності Харківському правописові – ні слова. Але вже нехай, бо набагато головніше – самі зміни і їхня логіка.

Найпомітніша з них має саме моральне значення: слова Бог, Свята Трійця, Мати Божя, Пречиста Діва, і т.п., відтепер писатимуться, як і за Харківським правописом, з великої літери. Також і назви релігійних свят. То вже й за це дякуємо.

Водночас не є вдосконаленням – в назві Церков писати з великої літери лише перше слово, наприклад: Українська греко-католицька церква. Тому

(Закінчення на стор. 16)

У Нью-Йорку відзначили 85-річчя Голодомору

Поминальну службу відправили предстоятелі Українських Церков. (Фото: Левко Хмельковський)

Левко Хмельковський

НЬЮ-ЙОРК. – 17 листопада в головному храмі Нью-Йорку – Соборі св. Патрика – вшанували пам'ять жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років в Україні. Соборну панихиду від-

правили разом з численними священиками Митрополит Української Православної Церкви США і діаспори Антоній, Апостольський Адміністратор Філадельфійської Архиепархії

(Закінчення на стор. 18)

В Україні вшанували пам'ять героїв „Небесної сотні“

КИЇВ. – 21 листопада у містах і селах України відбулося вшанування пам'яті героїв „Небесної сотні“, які віддали своє життя під час Революції Гідності (листопад 2013 року-лютий 2014 року), захищаючи ідеали демократії, відстоюю-

чи права і свободи людини, європейське майбутнє України.

Пам'ятний день встановлено указом Прези-

(Закінчення на стор. 10)

Під час церемонії в Києві біля Хреста на місці загибелі героїв „Небесної сотні“ (зліва): Володимир Гройсман, Марина та Петро Порошенко, Андрій Парубій. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Триває співпраця між Україною та США

ВАШІНГТОН. – У Вашингтоні 16 листопада відбулося засідання Комісії стратегічного партнерства Україна-США. Також відбулася зустріч Міністра закордонних справ України Павла Клімкіна та Державного секретаря США Майка Помпео з метою проведення пленарного засідання Комісії стратегічного партнерства Україна-США, яке покликане відзначити 10-ту річницю підписання Хартії Україна-США про стратегічне партнерство. Цей документ визначає засадничі принципи взаємин між двома демократіями. Пленарне засідання також стало нагодою для опрацювання механізмів подальшого досягнення цілей відносин Україна-США, визначених Президентами Петром Порошенком та Дональдом Трампом в ході їх попередніх двосторонніх зустрічей. П. Клімкін та М. Помпео підтвердили позицію, що співпраця між Україною та США базується на спільних інтересах та цінностях, включно із підтримкою демократії, економічної свободи та достатку, суверенітету, енергетичної безпеки та поваги до прав людини і верховенства права. Вони вирішили започаткувати три нові двосторонні робочі групи, які зосередяться на питаннях безпеки та протидії російській агресії; правах людини та гуманітарних питаннях; економіці та енергетиці. В рамках засідання Комісії стратегічного партнерства також відбулись інавгураційні сесії кожної із зазначених груп. (Міністерство закордонних справ України)

■ Провели акцію на підтримку політв'язнів

КИЇВ. – 15 листопада в центрі Києва відбулася акція „Порожні стільці” на підтримку українських політичних в'язнів у Росії, Криму та на сході України, зокрема режисера Олега Сенцова. Акцію організували Спілка письменників „Український ПЕН” та Центр громадянських свобод. На Михайлівській площі активісти розставили 100 стільців, на яких зазначили імена бранців. На деяких було написано „Ім'я невідоме”, оскільки точна кількість і всі імена людей невідомі. Під час акції представниця України на Мінських переговорах Ірина Геращенко заявила, що Україна готова віддати Російській Федерації понад 20 росіян, засуджених в Україні, та звільнити через процедуру помилювання понад 60 „сепаратистів” задля звільнення українських військових і цивільних. (BBC)

■ Угорщині заявили протест

КИЇВ. – 16 листопада до Міністерства закордонних справ України було запрошено новопризначеного Посла Угорщини в Україні Іштвана Ійдярто, якому був висловлений рішучий протест у зв'язку з останніми заявами Прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана та Віце-прем'єр-міністра з питань національної політики Жолта Шем'єна щодо України. Угорському дипломатові було наголошено на необхідності припинення дій, які негативно впливають на розвиток двосторонніх відносин, особливо у контексті домовленостей, досягнутих у жовтні щодо вирішення проблемних питань між Україною та Угорщиною. Як відомо, Угорщина блокує засідання Комісії Україна-НАТО через положення Закону про освіту стосовно того, що мовою освіти в Україні є державна українська мова, заявляючи, що це порушує права угорців, які проживають в Україні, на освіту. („Укрінформ”)

■ Попереду Тимошенко і Порошенко

КИЇВ. – Якби вибори Президента України відбулися наступної неділі, то за провідника „Батьківщини” Юлію Тимошенко проголосували б 15.1 відс. опитаних, за Петра Порошенка – 11.4 відс. Про це свідчать результати опитування Соціологічного центру ім. Драгоманова 27 жовтня-4 листопада, які оприлюднив 15 листопада політичний експерт Ростислав Балабан. На третє місце, за даними опитування, виходить артист Володимир Зеленський, який набирає 10 відс. На четвертому місці провідник партії „Громадянська позиція” Анатолій Гриценко – 7.2 відс. Опитано 1,800 респондентів, що проживають в усіх областях України, крім Криму та окупованих територій Донбасу. („Укрінформ”)

ПРАВДА ІСТОРІЇ

Чи окупувала Польща Україну?

Олександр Зінченко

Теперішньому польському політичному керівництву комфортніше у паттерні жертви: „Польща ніколи не окупувала України”. Але такий спосіб мислення розриває усі зв'язки між причинами і наслідками подій міжвоєнного двадцятиліття.

17 жовтня 2017 року Міністерство закордонних справ Польщі випустило офіційне повідомлення: „Польща ніколи не окупувала України. Деякі території сьогодношньої української держави входили до складу Республіки Польща на підставі міжнародного права”.

За рік, що минув, польська дипломатія не знайшла в собі сили дезавувати цю заяву і привести свою позицію до фактів історії, що мали місце в минулому.

У польській пресі з'явилася розмова журналістки Марії Піж з головою Інституту національної пам'яті Польщі Ярославом Шареком. Публікація вийшла з заголовком: „Ніколи не було польської окупації у Львові, це була Незалежна Річпосполита”.

Далі безпосередня цитата Ярослава Шарека: „Це не була польська окупація. Це була Незалежна Республіка. Республіка була домом не тільки для поляків, але й для українців, євреїв, білорусів... Окупація була німецька і советська, але ніколи не було польської окупації у Львові”.

Це дуже зле, коли політики ігнорують факти, які відомі з історичних джерел.

На 17-ий день польської незалежності – 28 листопада 1918 року – тимчасовий голова польської держави Юзеф Пілсудський роз'яснює в інструкціях своєму генералові

Тадеушеві Розвадовському політичні підстави свого наказу окупувати українські землі у Галичині і Волині. Цей документ добре відомий польським історикам, хоча ніколи не був опублікований польською стороною в повному обсязі. В Державному архіві Львівської області зберігається примірник цих інструкцій Ю. Пілсудського Т. Розвадовському. У цьому документі Ю. Пісудський кілька разів називає окупацію – окупацією:

„...Вважаю, що єдиним виходом є введення на території Східної Галичини, зайнятій нашими військами, військової окупації, на яку ми маємо право через проголошення українцями відкритої війни польському населенню, що проживає у Східній Галичині”.

Далі Ю. Пілсудський пише: „Військова окупація дозволяє тимчасово не розв'язувати політичних справ, які в цей момент назріли для остаточного полагодження”.

Потім переходить до роз'яснень, що саме належить зробити генералові Т. Розвадовському на окупованих теренах:

„Управління територією Східної Галичини, зайнятою польським військом, належить військовій владі. Цивільна влада, як допоміжний орган, організовується і затверджується військовими органами. Я переконаний, що пан генерал, знаючи досконало ситуацію у Східній Галичині, зуміє оперти цивільну владу на польські елементи і введе представників інших національностей до цього управління тільки з метою створення сприятливої для нас видимості.

У попередній інструкції я визначив, що

(Закінчення на стор. 15)

ПОЛІТИЧНІ РЕФЛЕКСІЇ

Компроміс з ворогом на умовах ворога

Сергій Фурса

В Україні дуже люблять компроміси. І постійно пропонують їх шукати, навіть з нашими ворогами. Це одна з причин української бідності.

Україна народилася – і відразу уклала компроміс. Отримавши незалежність від Радянського Союзу і Комуністичної партії, ми відразу уклали компроміс з комуністами і обрали їх до себе в керівництво. Тому замість реформ і кардинальних змін отримали корумповану владу, яка принесла країні бідність. Це була ціна першого компромісу. Україна вирішила будувати майбутнє, не відмовившись від минулого, яке суперечило успішному майбутньому.

У цей час Польща і Балтія відмовилися від будь-яких компромісів з комуністами і провели рішучі реформи. Результат не забарився.

Бідність і хаос 1990-их років породили впливову касту бандитів. Компроміс з ними породив приватизацію і зробив на довгі роки силовиків головною проблемою для економіки. У результаті приватизація не стала чинником приходу чужоземного капіталу. Перетворилася в простий перерозподіл власності, породивши касту олігархів. Україна на довгі роки закрила свою економіку від світу. Потім в рамках боротьби з олігархами Україна уклала з ними компроміс. У результаті Україною почали правити олігархи. Це був найганебніший компроміс.

В рамках руху в Європу Україна уклала компроміс з Росією. Як результат – перестала рухатися в Європу і не стала вступати в НАТО. Ціна цього компромісу відома.

Потім Президент Віктор Ющенко уклав компроміс з бандитом і фальсифікатором виборів Віктором Януковичем. Навіть підписав якийсь меморандум. Наслідок – до влади в Україні прийшов бандит В. Янукович. Ціна цього компромісу всім добре відома.

Паралельно Україна постійно укладала компроміси з Росією і платила вищу ринкової ціну за газ, не наважуючись піти в Стокгольм. Ціною цього компромісу стали мільярди доларів, які пішли з України за компромісним контрактом

2009 року.

Майдан був протестом не тільки проти В. Януковича, а й проти всіх цих обридлих компромісів з корупцією і власною совістю. Здавалося, час компромісів минув. Ми нарешті зробили свій вибір. Але тільки здавалося.

В останні роки ми теж йдемо на компроміси. Найбільший – спроба знайти компроміс з корупціонерами в рамках боротьби з корупцією. Ми укладаємо компроміс з олігархом Ігорем Коломойським. Тому платники податків платять за його фінансові махінації, а сам він залишається на волі. Спокійно фінансує політичні сили і телеканали. Його банківське керівництво не сидить в тюрмі, а презентує нові банківські продукти.

Компроміс з „євробляхерами”, яким пробачили два роки ухилення від податків, встановивши таким чином новий стандарт. Скоро, напевно, будуть компроміси з бурштинокопачами, контр-абандистами і любителями винищувати ліс. Ми ж завжди шукаємо компроміс. Навіть з тими, хто порушує закон. Та й самі закони – це часто компроміс. Такі компроміси руйнують інститути держави і є одними з найбільш згубних.

А попереду ще ж так багато пропозицій. Тут тобто пропонують і компроміс з Росією. З ворогом на умовах ворога. Чисто український підхід. Може, і вийде. Історично ми так і робили. Щоразу вважаючи за краще не вирішувати проблему, а лікувати її морфіном – укладати компроміс. Ховалися від неї. Чи не помічали її. Не знаходячи для себе сили прийняти потрібне рішення, яке іноді могло бути болючим. Але дорослим. Ми кожного разу укладаємо компроміс з корупціонерами, віддаючи їм голоси на виборах. І дивуємося потім, що внаслідок компромісу корупціонери залишаються корупціонерами, а результат їх діяльності не змінюється.

Можна виправдовувати компроміси власною слабкістю. Але суть в тому, що наша слабкість – це результат компромісів.

„Газета по-українськи”

Сергій Фурса – інвестиційний банкір, Київ.

Пом'янули розстріляних в'язнів

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – До 80-их роковин „завершення“ Великого терору в СРСР 29 жовтня учасники поминального заходу зустрілися біля пам'ятника розстріляному 3 листопада 1937 року в Сандармосі серед інших великомучеників Соловецького ета-

пу режисера Леся Курбаса.

Були представники Міжнародного громадського об'єднання „Соловецьке братство“, Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих, Всеукраїнського „Меморіалу“ ім. Василя Сту-

(Закінчення на стор. 14)

Учасники Поминального заходу біля пам'ятника Леся Курбаса з портретами розстріляних в'язнів. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Порошенко вручив Джемілеву Орден Свободи

КИЇВ. – Президент України Петро Порошенко 13 листопада взяв участь в урочистостях з нагоди 75-річчя провідника кримськотатарського народу, Уповноваженого Президента України у справах кримськотатарського народу Мустафи Джемілева і вручив йому Орден Свободи.

У вітальній промові президент назвав провідника кримських татар „символом епохи“ і „великим українцем“. Також П. Порошенко зазначив, що „з таким лідером, як Джемілев, Крим обов'язково буде вільним“.

Орден Свободи – державна нагорода України для відзначення видатних та особливих заслуг громадян в утвердженні суверенітету та незалежності України, консолідації українського суспільства, розвитку демократії, соціально-економічних і політичних реформ, відстоюванні конституційних прав і свобод людини та громадянина.

Протягом 1966-1983 років М. Джемілев був шість разів заарештований, мав сім судимостей,

провів в ув'язненні 15 років за „поширення поглядів, що порочать радянський лад“. У 1975-1976 роках провів 303-денне голодування в Омській тюрмі. На волю вийшов 1986 року.

З 1991 по 2013 рік був головою Меджлісу кримськотатарського народу. Також М. Джемілев – народний депутат Верховної Ради України III-VIII скликань.

20 серпня 2014 року указом Президента П. Порошенка призначений Уповноваженим президента України у справах кримськотатарського народу.

М. Джемілев є почесним доктором права Сельджукського університету (Туреччина), лауреатом міжнародної премії ім. Пилипа Орлика „За демократизацію українського суспільства“. Нагороджений медалею Фрітгофа Нансена (ООН), Орденом князя Ярослава Мудрого V і IV ступенів.

Радіо Свобода

Президент України Петро Порошенко вручає Орден Свободи Мустафі Джемілеву. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Голову комісії облили зеленкою

КИЇВ. – На бульварі Тараса Шевченка 16 листопада двоє чоловіків облили зеленкою голову Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Сергія Козьякова. Слідчий відділ Шевченківського управління поліції розпочав кримінальне провадження. Потерпілому на місці надали медичну допомогу. Зараз правоохоронці встановлюють місцезнаходження зловмисників. Напад стався після презентації С. Козьяковим попередніх результатів іспиту до Верховного суду, Вищого антикорупційного суду та обов'язкового кваліфікаційного оцінювання суддів. („Укрінформ“)

■ Янукович потрапив до лікарні

МОСКВА. – Колишнього президента України Віктора Януковича госпіталізували із серйозною травмою у Московську клініку ім. Скліфосовського. Його доставили у клініку 16 листопада у нерухомому стані у супроводі кількох невідомих осіб. Його поклали в реанімацію, а незабаром відвезли в приватну клініку. 19 листопада В. Янукович мав виступити в Оболонському суді Києва у справі за підозрою його у державній зраді. Адвокат президента-втікача Олександр Горошинський повідомив, що через отриману травму його клієнт не зможе брати участь у судовому засіданні навіть в режимі відеоконференції. (24 канал)

■ Бурштин добувають нелегально

КИЇВ. – Упродовж 2016-2017 років підприємства, які мають спеціальні дозволи, видобули 5,669 кілограмів бурштину. Про це повідомили 16 листопада у Державній службі геології та надр. Бурштин видобували державні підприємства „Бурштин України“ та „Укрбурштин“, Центр „Сонячне ремесло“. На даний час 10 підприємств отримали 18 спецдозволів на видобуток бурштину у Волинській, Житомирській і Рівненській областях, однак розробку родовищ вони не проводять. У 2016 році заступник Міністра екології і природних ресурсів Світлана Коломієць заявила, що в Україні щорічно нелегально добувається до 300 тонн бурштину. При цьому обсяг тіньового ринку складає 200-300 млн. дол. („Укрінформ“)

■ Порошенко продає свої підприємства

КИЇВ. – 25 вересня Президент Петро Порошенко оголосив продаж заводу „Кузня на Рибальському“ (колишній завод „Ленінська кузня“). Угоду підписали 15 листопада. Підписанню передувало отримання згоди від Антимонопольного комітету України на опосередковане придбання Сергієм Тігіпком половини акцій цього підприємства. У січні 2016 року П. Порошенко передав свій найбільший актив, компанію „Рошен“ у довірчу власність „Rothschild“, заклав у Росії Липецьку кондитерську фабрику і згорнув виробництво. У Криму Севастопольський морський завод був конфіскований окупантами. Завод „Кузня на Рибальському“ був заснований у 1862 році як механічне підприємство зі сталеливарним виробництвом, а у 1928 році підприємство зайнялося суднобудуванням. (BBC)

■ Презентували український Пласт

РИГА І ГЕЛЬСІНКИ. – 16 листопада в Ризі та 18 листопада у Гельсінкі пройшла презентація Національної скавської організації України „Пласт“, яку провела українська делегація на чолі з діловим розвитком світового проводу Пласту Ростиславом Добошем. Представники Пласту, які спеціально приїхали з України, провели зустріч з місцевими українськими батьками, що мають дітей різного віку. Гості розповіли про історію українського Пласту, сучасний стан організації, провели для прикладу коротке показове навчання за скавською методикою, роздали присутнім відповідну навчальну та ігрову літературу. У складі делегації пластуни були Р. Добош, Андрій Ребрик, Уляна Вашкурак та юначка Марта Добош. Заходи відбулися з підтримкою Посольств України в Латвії та Фінляндії, Ризької середньої української школи, парафії Української Греко-Католицької Церкви в Ризі та українських громад двох країн. („Укрінформ“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Домініканська Республіка визнала Китай

ПЕКІН. — Домініканська Республіка 3 листопада відкрила своє посольство в Пекіні, після того як вона зірвала відносини з Тайваном. Це є наслідок дипломатичної офензиви комуністичного Китаю, котрий хоче ізолювати острів, до якого він має претензії. Тайван відмовляється визнати себе частиною китайської території, бо острів завжди був незалежним. („Associated Press”)

■ Чи уряд повинен просувати цінності?

ПРІНСТОН, Нью-Джерсі. — Відома компанія опитувань „Гелуп” оприлюднила 28 жовтня висліди свого опитування про думки американців щодо потреби просування традиційних цінностей федеральним урядом. Респонденти були поділені: 49 відс. сказали, що уряд повинен просувати традиційні цінності, а 47 відс. сказали, що уряд не повинен сприяти жадним цінностям. Серед демократів та їхніх прихильників 37 відс. підтримують роль федерального уряду у сприянні традиційним цінностям, а серед республіканців та їхніх прихильників – 64 відс. („www.gallup.com”)

■ Громадяни США шукають азилу в Канаді

ОТАВА. — Згідно з цифрами оприлюдненими 14 листопада канадським урядом, приблизно 2,550 громадян США минулого року подали прохання про азиль в Канаді. Це є вшестеро більше, ніж попереднього року. Майже всі вони народилися в США, але є дітьми емігрантів з Гаїті і тому емігрують з батьками до Канади. Вони побоюються, що уряд США депортуватиме їх або їхніх батьків. Американці є третя найбільша група шукачів азилу після громадян Гаїті та Нігерії. Хоч Прем'єр-міністр Канади Джастін Трудю минулого року сказав, що країна вітатиме емігрантів, Міністер публічної безпеки Ралф Гудейл заявив минулого літа, що „немає безкоштовного квитка” до Канади. Цього року від січня до серпня 1,215 громадян США подали прохання про азиль в Канаді. („The Guardian”)

■ Фейсбук примусив урядовця зрезигнувати

НЬЮ-ЙОРК. — У 2016 році Палмер Лакій був одним з найвищих урядовців комп'ютерної соціальної мережі Фейсбук, але мусів зрезигнувати, коли виявилось, що він пожертвував 10 тис. дол. політичній групі, яка поборювала кандидатуру Гиларі Клінтон у президенти. Ні П. Лакей, ні Фейсбук ніколи публічно не подали причини, чому він залишив компанію. Головний управитель Фейсбуку Марк Зукерберг свідчив у квітні перед Конгресом США, що відхід П. Лакея нічого не мав спільного з політикою. Але 11 листопада газета „Вол Стріт Джорнал” оприлюднила внутрішню електронну пошту Фейсбуку, в якій найвищі керівники компанії, включно з М. Зукербергом, натискали на П. Лакея, щоб він прилюдно заявив, що не підтримує Дональда Трампа. („The Wall Street Journal”)

■ В Єгипті відбувся напад на християн

МІНІА, Єгипет. — Коптські християни в місті Мінія похоронили 3 листопада жертв атаки ісламських екстремістів, котрі попереднього дня заатакували християнських паломників, які їхали трьома автобусами до віддаленого монастиря у пустелі. Загибло сім осіб, а 19 були поранені. Місцева група „Ісламської держави” (ІД) взяла на себе відповідальність за цю атаку, яка відбулася на південь від столичного міста Каїру. ІД вже не раз погрожує помститися на християнах за їхню підтримку Президента Абдель-Фатага ель-Сісі. В 2013 році, як міністер оборони, теперішній президент провадив військовим переворотом, який скинув ісламського президента. Єгипетські християни, котрі творять 10 відс. з населення 100 млн. осіб, нарікають на дискримінацію в цій мусульманській країні. Не раз відбуваються випадки насильства над християнами. В Мінії християни творять 35 відс. населення, більше, ніж десьіндебудь в країні. І саме тут є найбільше число насильств, атак на церкви та на християнські дома й підприємства. („Associated Press”)

ІСТОРІЯ ВІДПОВІДАЄ

Закарпаття: фашизм справжній і вигаданий

Олександр Гаврош

23 жовтня, виступаючи в Будапешті з нагоди річниці подій 1956 року, депутат Закарпатської обласної ради Ілдіко Орос заявила, що в Україні діють сьогодні „фашистські методи”. І це їй нагадує події 100-150-літньої давності, протягом яких відбулося переслідування євреїв. Іншими словами, один з угорських провідників Закарпаття звинувачує Україну ледь не в геноциді місцевих угорців.

Таку некомпетентність та упередженість можна було б зрозуміти від неосвіченої людини, яка мало що знає в історії та термінах, але від кандидата наук, очільника Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці, таку заяву вибачити не можна.

Що ж, давайте поговоримо про „фашистські методи”, які діяли на Закарпатті колись і тепер. І чи можна це навіть приблизно порівнювати?

Отож, у березні 1939 року союзник гітлерівської Німеччини Угорське королівство збройно поневолило Закарпаття. Почалася шестирічна окупація краю, яку угорська влада назвала „визволенням”.

Докладно про цей період розповідає закарпатський дослідник Ігор Мазурок у своїй монографії „Правове становище Закарпаття у 1939-1944 роках”, в якій цитує чимало угорських документів.

Уже сама окупація краю супроводжувалася розстрілами сотень українців без суду і слідства, в тому числі полонених, що є злочином проти людяності.

За офіційними даними Міністерства внутрішніх справ Угорщини, з березня 1939 року по грудень 1940-го на Закарпатті загинуло 4,500 осіб. Так, у 1939 році в одному Хусті окружний військовий начальник полковник Голоді дав дозвіл на виконання 170 смертних вироків. На 600 тис. населення Закарпаття припадало 2,000 угорських жандармів та 84 тис. військових Карпатської групи під командуванням генерала Ф. Сомбатхеї.

Окружним начальником було наказано скласти списки неблагонадійних осіб, яких піддавали інтернуванню (ув'язненню) або брали під поліцейський нагляд. Чоловіків з цього списку рекомендували забирати в робочі сотні або в бойові частини. Всі фахівці мали пройти перевірку на благонадійність до угорського режиму. Навіть аптекарі. Через ідеологічну чистку було звільнено 2,000 службовців, лікарів, адвокатів, вчителів, інженерів. І це були справжні трагедії, бо люди втрачали засоби для існування.

За антиугорські настрої, які часто базувалися на анонімках, відсилали на пенсію або переводили на працю вглиб Угорщини. На осінь 1940 року 800 учителів-українців було переміщено таким чином на „заслання”. До цього додайте ще й той факт, що 60 відс. вчителів краю не були атестовані через незнання угорської мови. В середніх навчальних закладах Закарпаття більш ніж 60 відс. предметів викладалися угорською мовою, а вищих навчальних закладів у краї не було взагалі. (Порівняймо з теперішнім „геноцидом” угорців.)

На місце „неблагонадійних” призначалися вихідці з етнічної Угорщини, які не розуміли ні мови, ні особливостей Закарпаття. В угорських „визволителів” навіть з'явилася думка переселити вглиб Угорщини всіх закарпатців, що мали середню освіту, аби не мати клопоту з поділом на льояльних і не дуже.

Українські організації, в тому числі „Просвіта”, були заборонені, їхнє майно конфісковане. Заборонено вживати українську мову і означення „українець” стосовно закарпатців.

Неугорські назви в Мукачеві познімали не тільки з державних установ, але й приватних крамниць. Власників, які відмовлялися це робити, карали, відбирали патент на торгівлю. Всі українські книги в краї були конфісковані для знищення на підставі розпорядження військового командування від 31 березня 1939 року. Керівник ужгородської міської бібліотеки отримав вказівку, щоб чеські, російські та українські книги видавалися тільки для наукових цілей, а про тих, хто ними користувався, щоквартально повідомляти. Ось так чинила угорська влада з українцями Закарпаття.

Представники влади в Мукачеві та районі

заборонили діяльність 250 громадських, культурних, господарських, промислових та інших організацій, а 310 їхніх керівників були інтерновані.

Закарпатці були значно урізані навіть у виборчих правах. Так, кількість виборців, які могли взяти участь у виборах в 1940 році, була на 47 відс. меншою, порівнюючи з чехословацьким періодом. Але навіть таких куцих виборів закарпатцям зрештою не дозволили.

Абсолютна більшість часописів, на які була багата чехословацька доба, були закриті. Дозволено лише кілька льояльних до угорського режиму видань, та й ті підлягали такій драконівській цензурі, що навіть колябораціоніст Андрій Бродій скаржився до Будапешту. Заборонялося слухати закордонні радіостанції чи виявляти емоції під час показу кінофільмів. Прослуховувалися телефони і переглядалася кореспонденція. Тривалість приватних телефонних розмов обмежувалася трьома хвилинами. Угорська держава тотально придушувала не тільки національну свідомість громадян іншої національності, але й прояви елементарної громадянської свободи.

Тепер про угорський фашизм. На відміну від „українського”, це не ілюзія І. Орос, а страшна реальність. Відразу після окупації Закарпаття Угорщина розпочала відкрити дискримінацію євреїв за національною ознакою.

Циркуляром міністра внутрішніх справ Угорщини від 26 травня 1942 року приховування єврейського походження переслідувалося законом. Шлюби між неєвреями і євреями заборонялися. З квітня 1944 року усі євреї мали носити нашивку жовту зірку Давида. Вони не мали права мати особистий транспорт і навіть громадським могли користуватися тільки за наявності спеціального дозволу.

Євреям заборонили обиратися до громадських і муніципальних представництв.

В усіх підприємств-євреїв на кінець 1939-го-початок 1940 року було відібрано концесії на утримання корчм, готелів, продажу тютюну. 36 відс. ремісників і торговців краю (переважно євреї) були позбавлені патентів. Запроваджувалося обмеження на „вільні професії” – адвокати, лікарі, інженери, театральні установи, де євреїв мало бути не більше 6 відс. Так само кількість студентів на факультетах не мала перевищувати 6 відс. Розпорядженням угорського уряду від 29 квітня 1944 року твори авторів єврейського походження (119 угорських і 47 закордонних письменників) заборонялося розповсюджувати і їх знищували.

Але всі ці шокуючі методи бліднуть у порівнянні з „фабрикою смерті”, в якій брала безпосередню участь Угорщина та її влада.

У липні 1941 року за рішенням Гортієвського режиму близько 20 тис. „чужоземних” євреїв, що проживали на Закарпатті у чехословацький період, було вивезено в окуповану німцями Україну, де більшість з них було розстріляно.

Навесні 1944 року все Закарпаття покрили концтабори і гетто: Мукачево, Ужгород, Перечин, Виноградів, Берегове, Чинадієво, Мараморощ-Сігет, Хуст, Тячів, Сокирниця, куди було зведено все єврейське населення краю.

Візьмімо, для прикладу, Берегове, де розташовано інститут І. Орос. У тамтешньому гетто утримувалося понад 15 тис. євреїв. У квітня 1944 року всі вони були вивезені до концтабору Авшвіц-Біркенау біля польського міста Освенцима, де понад 12 тис. з них загинуло. Першими у газові камери йшли діти, літні люди і жінки.

Уся ця антилюдська акція контролювалася міністром внутрішніх справ Угорщини і узгоджувалася з відповідними міністрами та Угорським народним банком. Геноцид єврейського населення здійснювався при повному сприянні угорської держави, а отже, вона несе відповідальність за знищення понад 100 тис. закарпатців єврейської національності. Це не байки про „фашистські методи”, це реальний фашизм, від якого тхне димом крематоріїв.

Ілдіко Орос, жонглюючи термінами, які не варто вживати всує, знаючи страшні наслідки угорського фашизму на Закарпатті, має відповісти за свої слова. Це тим паче не вкладається до голови, що ця особа очолює в Закарпатській обласній

(Закінчення на стор. 10)

Президент СКУ відвідав Південно-Африканську Республіку

ТОРОНТО. – 27-31 жовтня та 3-5 листопада Президент Світового Конгресу Українців (СКУ) Євген Чолій, на запрошення Української Асоціації в Південно-Африканській Республіці (ПАР), що входить до мережі СКУ, разом зі своєю дружиною Анною Чолій відвідав Стеленбош, Кейптаун та Преторію, де під час ряду виступів та зустрічей просував актуальні українські питання.

У Стеленбоші 28 жовтня Е. Чолій узяв участь в Українському фестивалі, де виступив з вітальним словом, у якому відзначив важливість цього

заходу в популяризації української культури і традицій та висловив признання Українській Асоціації в ПАР за провідну роль у його організації.

У Кейптавні 29 жовтня Президент СКУ виступив на семінарі Торгово-промислової палати на тему „Провадження бізнесу в Україні” й закликав до інвестицій в Україну та до посилення з нею торговельних зв'язків.

30 жовтня Президент СКУ зустрівся з парла-

(Закінчення на стор. 14)

Євген Чолій виступає на Українському фестивалі у Стеленбоші. (Фото: СКУ)

Економічний круглий стіл у Швейцарії проаналізував реформи українського уряду

ТОРОНТО. – 25 жовтня економічний круглий стіл з питань трансформування, торгівлі та інвестицій проаналізував реформи українського уряду протягом останніх чотирьох років, висвітлив торговельні та інвестиційні успіхи і можливості, які Україна пропонує швейцарським інвесторам, та обговорив виклики, які постають перед Україною на її шляху економічного розвитку та трансформування.

Круглий стіл відбувся завдяки спільним зусиллям Українського товариства у Швейцарії, Комітету Світового Конгресу Українців (СКУ) з підтримки економічного розвитку України і Спільної комерційної палати Швейцарії та був проведений провідною швейцарською юридичною компанією „Froier Legal”. Цей захід об'єднав 50 вибраних представників високого рівня з ряду сфер, включаючи інвестиції, фінанси, енергетику, юридичний сектор та уряд.

Захід розпочався з представлення вітального листа від Посла Швейцарії в Україні Гійома Шерера та виступу Посла України в Швейцарії Артема Рибченка, які відзначили міцні економічні зв'язки між Україною та Швейцарією та висло-

вили оптимізм щодо їхнього подальшого розвитку.

У круглому столі, модерованому президентом Українського товариства у Швейцарії та Почесним консулом України Андреем Лужницьким, взяли участь президент Американської торговельної палати в Україні Андрій Гундер, партнер-засновник та генеральний директор „Horizon Capital” Олена Кошарна, заступник начальника управління Національної інвестиційної ради Костянтин Чижик, президент компанії „RCLIN Medical Group” Олег Прус та член Ради директорів Європейського банку реконструкції та розвитку Артем Шевалев.

„Розвиток України протягом останніх років, незважаючи на складну ситуацію, був чудовим, а також справжнім досягненням є Угода про асоціацію між Україною та ЄС, яка не лише заохочує український бізнес до руху на ринок ЄС, а й стимулює розвиток бізнесу з високою додатковою вартістю в Україні”, – зазначила О. Кошарна.

Подібні круглі столи планують провести в інших європейських центрах.

СКУ

Економічний круглий стіл у Швейцарії. (Фото: СКУ)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Австрія арештувала російського шпигуна

ВІДЕНЬ. — Канцлер Австрії Себастьян Курц повідомив, що уряд заарештував неназваного військового полковника у відставці за те, що він довгі роки був шпигуном для Росії. Офіцер почав співпрацю з російською розвідкою ще в 1990-их роках і продовжував її аж до 2018 року, сказав канцлер на пресовій конференції 9 листопада у Відні. Згадавши, що Голандія раніше цього року видворила чотирьох російських шпигунів, С. Курц сказав, що „російське шпигунство в Європі є неприйнятним і має бути засудженим”. Міністер закордонних справ Австрії Карін Кнайсл викликала на розмову посла Росії і відкликала заплановану подорож до Москви, сказав канцлер. Міністер оборони Австрії Маріо Кунасек сказав, що Відень недавно отримав пересторогу про цього шпигуна від прихильної європейської розвідувальної агенції. М. Кунасек додав, що полковник пішов на пенсію п'ять років тому. („The Independent”)

■ Інтерпол очолив представник Кореї

КИЇВ. – 21 листопада Міністерство закордонних справ України оприлюднило коментар, у якому привітало обрання представника Республіки Корея Кім Йон Янга на посаду голови Інтерполу. Росія зробила спробу отримати контроль над Інтерполом, висунувши на посаду голови цієї організації свого кандидата – генерала Олександра Прокопчука. Українські дипломати, Національна поліція провели активну кампанію з країнами-партнерами з метою недопущення Російської Федерації до використання цієї авторитетної міжнародної організації для ще більш масштабного втручання, саботажу, підриву зусиль міжнародного співтовариства щодо досягнення Інтерполом статутних цілей, а також для виконання плянів російських спецслужб на території інших країн. (Прес-служба МЗС України)

■ Зібрано 60 млн. дол. на військо

БЕВЕРЛІ-ГІЛС, Каліфорнія. — Організація „Приятелі ізраїльських оборонних сил” (FIDF) провела вечір-бенефіс 1 листопада в Беверлі-Гілс. Зібрано 60 млн. дол. на ізраїльське військо – на 6.2 млн. дол. більше від минулорічної рекордової суми. Серед присутніх гостей були музикант Фарел Вільямс, актори Джерард Батлер, Ештон Кутчер, Кетерін МакФі та інші особистості Голівуду. („Variety”)

■ Науковці визнали свою помилку

ЛОНДОН. — Престижний науковий журнал „Nature” опублікував 31 жовтня статтю науковців США, Китаю, Франції та Німеччини про те, що океани нашої планети стають теплішими набагато швидше, ніж перед тим здавалося. Стаття набула широкий розголос і була часто цитована. Але незалежний англійський дослідник Николас Лувіс знайшов поважні помилки в обчисленні ймовірності висновків у статті. Внаслідок цього ці самі науковці 14 листопада визнали свою помилку і подали виправлені цифри до журналу. Один з співавторів статті є Ралф Кілінг, кліматознавець при Інституті океанографії ім. Скрипса у Сан-Дієго. Він признав, що нові цифри вказують на багато вищу ймовірність непевності у висновках авторів статті. („The Toronto Star”)

■ Виграєць лотерії чинить добро

РЕДФІЛД, Айова. — Коли Лерин Вест виграла 343.9 млн. дол. на лотерії в Айові, вона знала, що має творити добро для інших людей. 51-літня донька ветерана В'єтнамської війни, якої три брати теж відбули військову службу, пожертвувала 500 тис. дол. на Фундацію ім. Тревіса Мілса, яка допомагає пораненим ветеранам та їхнім родинам. „Я думаю, що дуже важливо для мене щоб ми ніколи не забували всього, що жертвують наші вояки та їхні родини задля нашої безпеки”, – сказала вона 7 листопада. Л. Вест виросла на фермі, здобула вищу освіту й виховала трьох доньок, хоч сама була неодружена і тепер є бабусею шістьох внучат. Вона теж створила благодійну фундацію імени свого внука Келума, котрий народився передчасно і прожив тільки один день. („www.yahoo.com”)

Українці потребують закордонної допомоги

Від 1 січня 2019 року в Україні діятимуть нові правила ввезення фізичними особами товарів з-за кордону. Посилок може бути максимум три протягом одного календарного місяця вартістю до 150 євро кожна, тоді як починаючи з четвертої посилки вони вже будуть обкладатися податком. Хто перевищуватиме максимальну норму – сплачуватиме додаткове мито. Без мита можна буде ввозити товари в ручному або супроводжуваному багажі сумою до 150 євро (на летовищах – до 1,000 євро) і вагою до 50 кілограмів. Такі правила діятимуть для тих, хто був відсутній в Україні понад 24 годин і приїздить до України не частіше одного разу протягом 72 годин. За частішого в'їзду можна ввезти без податків товари на суму тільки до 50 євро.

„Укрпошта“ заявила про можливу зупинку ввезення товарів в Україну через недосконалість нового закону про обмеження безподаткових пересилань товарів фізичним особам у міжнародних поштових та експрес-відправленнях трьома відправленнями на місяць. Не сказано, як визначати четверту посилку, як забезпечити законне її розпакування, оцінку, скільки часу і людей займе виконання закону в масштабах України.

Ще 7 грудня 2017 року Верховна Рада обмежила безмитне ввезення товарів в Україну до трьох посилок на місяць вартістю 150 євро кожна. Інформація про те, що в Комітеті з питань податкової та митної політики Верховної Ради України розглядають законопроекти, якими передбачається зниження безподаткового ліміту на ввезення товарів у міжнародних поштових відправленнях з 150 євро до 22 євро для фізичних осіб стривожила українців в Україні та діаспорі. Державі йдеться про наповнення державного бюджету. Але, як зазначив головний редактор інтернет-видання „Історична правда“, відомий публіцист та історик Вахтанг Кіпіані, навряд чи це врятує бюджет, але соціальна напруженість і дистанція виростуть. Тепер мешканцям України доводиться заощаджувати кожен гріш. Значення матеріальної допомоги з-за океану своїм співвітчизникам в Україні є загальновідоме та визнане. На посилках з-за кордону тримається добробут багатьох українських родин.

Під час зустрічі з українцями в Нью-Йорку 25 вересня Президент України Петро Порошенко високо оцінив допомогу діаспори Україні. Тепер же пропонується, щоб посилки в Україну, вартість вмісту яких буде дорожчою від 22 євро, обкладалися митом, що становить фактично третину від суми, яка перевищує цю мінімальну вартість. Тож це нововведення відчутно скоротить потік саме закордонної матеріальної допомоги, яка набагато збільшилася в умовах російсько-української війни.

В Білорусі, де кілька років діє закон про обмеження у 22 євро, з 1 січня 2019 року плянують ввести обмеження у 200 дол. США. Тепер українські урядовці хочуть перебрати негативний досвід білорусів, від якого вони відмовляються.

В оприлюдненій ООН 18 вересня міжнародній оцінці рівня якості життя Україна опинилася на 88-ій позиції серед 189 країн. Визначальними критеріями є тривалість життя, рівень освіти та доходів громадян. Західні сусіди України – Польща, Словаччина та Угорщина – посіли 33-тє, 38-ме та 45-те місця відповідно. Росія потрапила на 49-ту позицію, Білорусь – на 53-ту. На останньому місці – Ніжер. Невже українці не повинні мати кращого життя, ніж виснажені колонізаторами африканці?

ІСТОРІЯ

Голодомор – біль серця всієї України

Тарас Гунчак,
професор-емеритус історії
Ратгєрського університету

Передрук з газети „День“ з 1 липня 2003 року.

Наріжний камінь міжнародного права та етики міждержавних відносин – геноцид немає і не може мати строку давності. Голос багатьох мільйонів невинних жертв лунає в наших серцях і викликає в душах такий самий біль, як і 70 років тому. Знання про трагедію примножуються, а біль серця, стає ще нестерпнішим.

Злочинна народобивча політика Москви в Україні не була таємницею для українців західної України, які жили під польським пануванням. Навпаки, вони все знали, оскільки жертви геноциду переходили через кордон і розповідали людям про трагедію українського народу – штучний голод 1932-1933 років. Українці Галичини, Волині, Закарпаття і Буковини, а також західної діаспори, не тільки оплакували „страхітливе положення наших братів над Дніпром“, а й творили громадські організації, метою яких було зібрати продукти харчування і переслати їх на східну Україну. Другим завданням було заманіфестувати перед світом трагедію України.

Ініціативу до широкої громадської організації дала Українська парламентарна репрезентація, яка 25 липня 1933 року створила Комітет рятунку України. Того ж дня комітет видав відозву, яку підписали представники всіх українських організацій Львова. Першими підписали цей документ посли Сейму Дмитро Левицький та Дмитро Великанович. Представники всіх організацій підписувались і ставили печатки. Відозва починалася драматичним закликом: „Биймо у Великий дзвін на тривогу! Велика Україна, Твій материк, цей найбагатший край в Європі, корчиться нині в голодових муках і болях і терпить нестерпний національний гнет. Російські комуністи-більшовики, що вогнем і мечем знищили Українську Державу над Дніпром, розпинають тепер український нарід. Український Народе! Де б Ти не жив поза межами Великої України, чи в Галичині, чи за океаном в Америці чи на Волині й Холмщині. Ти не можеш спокійно приглядатися величезному горю та мукам Твоїх поневолених і голодженних братів“.

Ця відозва немов озвучила національну трагедію східних українців, яка завжди була присутньою у свідомості західних українців. Творились громадські комітети всіх рівнів, а координував усю діяльність Центральний Комітет у Львові. У Підгайцях, наприклад, 9 вересня 1933 року було створено Повітовий комітет допомоги голодуючим України, головою якого став адвокат Григорій Стецюк. Вся діяльність проходила в структурі Комітету рятунку України, до якого входили визначні громадські і політичні діячі Галичини, між ними посол і віце-маршал польського Сейму Василь Мудрий – голова, посол Мілена Рудницька – заступниця голови, посол Зеновій Пеленський – секретар. Комітети збирали кошти, щоб закупити продукти для голодуючої України. Але комуністична влада заявила, що в Україні голоду немає і заборони-

ла їх ввозити. Для Комітету рятунку України не було іншого вибору як організувати громадські збори і протести з надією вплинути на міжнародні структури, щоб вони допомогли українському народові. Центральний комітет рятунку України проголосив 29 жовтня днем жалоби і протесту. Того дня 1933 року в усіх селах і містах відбулось жалібне відзначення трагедії українського народу. Відбувалися жалібні зібрання різних організацій із відповідними доповідями, відправлялися богослужіння і панахиди з проповідями. В цей траурний день „відправлялися в усіх львівських церквах торжественні богослужіння в наміренні наших томлених голодом братів над Дніпром та панахиди за померлих наслідком голоду“.

Дуже зворушливо читається звіт доповіді про відзначення Дня жалоби і протесту на Радехівщині, де люди „з сльозами в очах склали свої пожертви для голодуючих братів“. В селі Нестаничах особливо відчувалося духовне братерське єднання українського народу, який був розділений штучним кордоном. В Нестаничах, як і в кожному іншому місці, відслужено Службу Божу і опісля панахиди. „Настрий у селі, – описує присутній, – був дуже поважний і святочний. Всі громадяни здержалися від їди, курення і забав. Пополудні після вечірніх церковних дзвонів дзвонили 5 хвилин, після чого постанала в цілому селі п'ятихвилинна мовчанка і згодом знову дзвонили 5 хвилин. В год. 5-й відбулися сходи, на які запрошено місцевих громадян. Про події на Великій Україні реферував о. парох. Ухвалено відповідні резолюції“.

Протести і резолюції, які приймалися громадами, цікаві своїм змістом як також рівнем громадського єднання. Так, для прикладу, протест села Зарудці, підписаний священником від парафії та головами Читальні „Просвіти“, Товариства „Рідна Школа“, Кооперативи „Згода“ та Товариства „Луг“. Доволі обширний протест написали громадяни Трускавця. „Протестуємо, – писали вони, – перед усім культурним світом проти засудження на голодову смерть московськими комуністичними тиранами частини українського народу, яка опинилася під страшним совітським ярмом. Запевняємо наших многострадаєльних братів і сестер, що наша любов супроводжує і супроводжуватиме їх далі на їхній хрестній дорозі“. Підписали цей протест представники восьми товариств: „Сокіл“, „Сурма“, „Просвіта“, „Рідна Школа“, „Кооперативне“, Союз Українок, „Сільський господар“ та „Товариства ремісників, промисловців і торговців“.

Дуже багатолюдним був день жалоби і протесту на Личакові у Львові, де після Служби Божої і Панахиди за померлих з голоду відбулось громадське зібрання, на якому виголосив доповідь Орест Радловський. Доповідач представив присутнім трагедію Голодомору та його наслідки для українського народу. Після доповіді присутні одногласно прийняли наступні резолюції:

„1. Московсько-більшовицький уряд поневолив силою Україну та накинув їй насильно чужий лад.

(Закінчення на стор. 19)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail adukr@optonline.net
Передплата	Володимир Гончарик
	☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com
Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.	

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Подаруймо свято жертвам агресії!

Нещодавно Управа Ради Оборони і Допомоги Українцям (РОДУ) Українського Конгресового Комітету Америки одержала декілька запитань від людей, як переслати святкові подарунки для людей, які потерпіли від війни на Донбасі.

Ініціатива цих людей зумовила Управу РОДУ провести у святковому сезоні ширшу допомогову акцію для вдів і сиріт, тих які згинули в обороні Батьківщини від московського агресора. Щоправда, українська держава допомагає родинам загиблих зареєстрованих воєнків, але, на жаль, добровольчі батальйони не підпадають під цю категорію. Хоча добровольці були першими, які зупинили агресорів на Донбасі.

Тепер важкопоранені та покалічені воєнки і їхні родини опинилися в трагічній ситуації, бо вони не одержу-

ють жодної допомоги. РОДУ намагається їм допомогти і вже має деяку суму пожертв, але щоб наділити всіх її не вистачає, тому ми просимо поділитися на Свят-Вечір вечерею, яка у терплячих витре небажану сльозу з їхніх очей. Просимо українське духовенство оголосити у церквах про цю акцію. Кожна особа, яка одержить допомогу, засвідчить своїм підписом одержану суму. Списки жертводавців будуть з подякою поміщені у пресі.

Чеки просимо виписувати на RODU-UCCA і висилати на адресу: RODU-UCCA, 203 Second Ave., New York, NY 10003. Про додаткові питання просимо звертатись електронною поштою: jburtyk33@optonline.net.

Іван Буртик,
голова РОДУ УККА
Кліфтон, Нью-Джерсі

„Укрпошта“ не зважає на історію

Щиро дякую за невдавану українськість та публікацію „Поштова марка має відповідати вимогам часу“, яка з'явилася у „Свободі“ 23 лютого. Дякую за надісланий примірник пам'ятної для мене „Свободи“ та за витрати.

А 1 листопада у Львові – у дзеркальній залі Львівського Національного Академічного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької, у Тернополі – у приміщенні школи, де 100 років тому, 21 листопада, перебував уряд ЗУНР, та Івано-Франківську, які на той час вважалися столицями молодішої республіки, на поштамтах проводилось погашення майже усієї кореспонденції спеціальним штемпелем. До штемпеля „Західноукраїнська Народна Республіка. 100 років. Станіславів“ я маю честь бути причетним. Оскільки Генеральний директор „Укрпошти“ Ігор Смілянський продовжує самовільно формувати політику української марки, то до цієї дати Україна

поштову марку не одержала.

Я вклав для „Свободи“ до пакета газети, календар та листівки з Івано-Франківська і проштампуював ювілейним штемпелем. Ціна пересилання літаком при сучасному урядові виросла неймовірно, то я наклеїв марок на вартість перевезення морем. Варто би було сам пакет з історичними штемпелями та марками зберегти.

11 грудня у Луцьку буде на пошті застосований спеціальний штемпель до 90-річчя Євгена Сверстюка. Всі клопотання від Івано-Франківських громадських організацій про випуск поштової марки знову відкинуті. Якщо для „Свободи“ важливо отримати художній конверт нашого видавництва „Місто НВ“ („Укрпошта“ не вважала за потрібне для Є. Сверстюка випускати конверт) і погашеного у Луцьку, дайте мені знати.

Євген Когут,
Івано-Франківськ

У Тернополі відбулося спеціальне погашення штемпелем з символікою Західно-Української Народної Республіки. (Фото: УНІАН)

Наймиліша мені українська мова

Минуло 27 літ з часу відновлення незалежності України, а ми далі говоримо про мову. У „Свободі“ 7 вересня була стаття: „Політики бояться Закону про мову“. Так довго, як ми будемо цвирінькати російською мовою, так довго будемо рабами Росії і вони будуть нас стріляти, як стріляли і як стріляють танками на сході України.

„І чужому научайтесь, свого не цурайтесь“, – писав Тарас Шевченко. Мій батько знав сім мов, я працюю в

чотирьох мовах, але наймиліша мені моя рідна українська мова! Українську мову я вчила змалечку, вдома, і в середній школі ім. Івана Франка в Дрогобичі. Але коли вдома розмовляють російською мовою, то тяжче. Де наша національна гордість? Афроамериканці вийшли з рабства, а ми не можемо. „Схаменіться, будьте люди, бо лихо вам буде“, – писав Кобзар.

Оксана Фолтин,
Ковінгтон, Джорджія

„СВОБОДІ“ – 125 років

Вітаємо „Свободу“ зі 125-річчям

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці вітає „Свободу“ – першу українську газету діаспори та її читачів з 125-річним Ювілеєм!

Протягом більше ста років „Свобода“ інформує українців у світі про діяльність установ, товариств, громадське життя й подає культурні новини. Сторінки „Свободи“ віддавна стали хронологією українського життя поза межами Вітчизни. Звичайно, що упродовж тривалого часу

існування часопис зазнавав змін, однак, реагуючи на нові обставини і відчувачи пульс доби, фіксував найсуттєвіше.

Сьогодні „Свобода“, поєднуючи глибокі інформаційні потоки з подіями в Україні та в українській громаді в Америці – зберігає свою унікальність і демонструє життєздатність.

Бажаємо газеті нових творчих успіхів!

Д-р Галина Гринь
президент

Побажання для СКУ перед конгресом у Києві

Світовий Конгрес Українців (СКУ) скликає свої звітно-виборчі чергові збори у Києві 25-27 листопада. І не тільки виборчі. Протягом понад 50 років, колись під назвою Світовий Конгрес Вільних Українців, а сьогодні СКУ зробив велику роботу на користь українського народу та його прав включно з державністю. Але, мабуть, ще більша робота перед ним. Тому я наважуюся подати деякі свої міркування з цього приводу. Тут зовсім не справа вибору кандидата чи кандидатів. Радше тут питання характеру та місії СКУ. Чим є СКУ і особи, котрі входять у його керівні органи, а ще важливіше у складові організації, які є основою СКУ?

Політичний світ сьогодні перебуває у критичному стані і, до речі, небезпечному. Сказав недавно Президент США Дональд Трамп: „Я говорю правду, коли я можу“. Це, мабуть, віддзеркалює сьогоднішню політичну кон'юнктуру. Д. Трамп не єдиний, у якого правда завжди на другому місці. Принципи і мораль під загрозою. Авторитарність, корупція – це не аномалія, а тенденції, які залежать від політичних важелів влади. Чи вдасться ці тенденції стримати в Україні, яка перебуває у стані війни? Але війна не є найгіршою її небезпекою. Населення України скоротилося на майже 25 відс. від часу вільного виїзду і не через війну, але через корупцію і брак економічних можливостей, викликаних нею. Роля преси в Україні за малими винятками зведена до фактичного питання, хто власником даного засобу масової інформації. І не тільки в Україні. Це також яскраво проявляється у других державах. В традиційних авторитарних режимах взагалі не має вільної преси а на її місці є мережі дезінформації, але навіть у США преса є жертвою грошей і політичного впливу.

Де шукати розв'язання цієї проблеми? Мені здається, що особливо у влаштуванні та скріпленні громадянського суспільства. Тому у вирішенні українських проблем головний мандат наданий для СКУ – піклуватися добром української нації та загальними принципами людських та національних прав. Захист людських прав колись був покликанням СКВУ. Сьогодні навіть комісія чи рада для цього діла бездіяльна. Чому СКУ? Бо власне СКУ для українства в діас-

порі, а також в Україні є символом неурядового громадянського суспільства, сумління української нації. При СКВУ-СКУ історично знаходили собі місце різні українські структури включно з релігійними, а творили СКВУ з ініціативи українських екзильних політичних середовищ.

СКУ не повинен служити псевдоміністерством з будь-якими портфелями влади чи особи, бути юридичним членом будь-якої іншої міжнародної чи краєвої організації урядової чи неурядової.

Складові організації СКУ не повинні приймати фінанси від свого уряду чи портфелі, якщо від цього залежить їхня слухняність до того уряду. Вони повинні захищати інтереси українського народу завжди, а не тільки, коли це їм вигідно, тобто нічого не коштує.

СКУ повинен служити дорадчим тілом для влади в Україні, інших держав та міжнародних організацій таких як ООН чи Рада Європи.

СКУ має звертати особливу увагу на найбідніших українців у діаспорі, зокрема у державах колишнього СРСР, а зокрема у сусідніх з Україною – Молдові, Білорусі, Росії, а також у Польщі, Угорщині, Словаччині, Румунії, Казахстані, Узбекистані, Киргизстані, Азербайджані, Грузії, Вірменії. Не забувати про українців Криму, Придністров'я, Абхазії чи Південної Осетії. При цьому треба розуміти, що сьогоднішня влада в Україні має мале зацікавлення цими громадами, бо їх не можна якось використати.

СКУ повинен замислитися, чи не найвищий час перенести осідок СКУ в Європу, де сьогодні є дуже велика українська діаспора. Україна – це європейська країна, її зв'язки з інтеграцією в Європу ключові і організаційний тягар повинна перебрати Європа.

На кінець маю приємність висловити признання і подякувати керівним органам СКУ зокрема його Президентові Євгенові Чолієві, який між іншими трудами об'їхав протягом 10 років багато держав світу, та побажати новим керівним органам СКУ ще більшої принциповості. СКУ – це основа того, як має виглядати українське громадянське суспільство в діаспорі та в Україні.

Аскольд С. Лозинський,
Нью-Йорк

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Доповідь про антиукраїнську інформаційну війну

Доповідає Василь Костицький. (Фото: Стефан Фартушок)

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 6 листопада відбулася заключна лекція осіннього семестру викладів Релігійного Товариства Українців Католиків „Свята Софія“ США та Осередку Праці Наукового Товариства ім. Шевченка у Філядельфії. З доповіддю „Національна ідея як основа протидії антиукраїнській інформаційній війні: національні та світові ризики“ виступив професор катедри теорії права і держави Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, доктор юридичних наук, заслужений юрист України, дійсний член-академік Національної академії правових наук України Василь Костицький.

Свою доповідь він розпочав з визначення головних складових української ідентичності, серед яких віра, мова, духовно-культурна спадщина, політико-правова традиція, менталітет, побутова культура, звичаї, обряди, державність, особистісна і родинна ідентифікації. Ці компоненти є надважливі для української

нації, яка перебуває в стані війни як класичної, так і гібридної.

Термін „гібридна війна“, який вперше з'явився у військових документах США та Великої Британії на початку XXI ст., означає підпорядкування певної території за допомогою інформаційних, електронних, кібернетичних операцій у поєднанні з діями збройних сил, спеціальних служб, з економічним тиском.

Як одна з її потужних складових, інформаційна війна передбачає протидію в інформаційному просторі з використанням засобів масової інформації, електронних ресурсів, листівок, груп та осіб розповсюдження деструктивної інформації. Вперше термін введено у Китаї 1985 року як практичне відображення діяльності фахівців у галузі інформаційного протидіювання давньокитайського діяча Сунь-цзи. Він першим обґрунтував необхідність інформаційного впливу на супротивника, пояснив В. Костицький.

В умовах незалежної української держави, яка впродовж чотирьох років веде боротьбу з російським агресором, доповідач визначив п'ять етапів інформаційної війни.

На першому етапі антиукраїнська інформаційна війна велася шляхом багатомасштабних спроб руйнування національної ідентичності – від насаджування нових стандартів життя, побудованих на насильстві, пияцтві, корупції, засиллі інформаційної продукції, що пропагує культ насилля та жорстокості, до посягань на національні символи українського народу.

Другий етап був спрямований на знищення міжнародної злагоди в Україні. Відсутність соціально-економічних умов для національної, етнічної та релігійної ворожнечі визнали представники майже 100 націй і народів, люди різного віросповідання під час круглого столу „Морально-етичні проблеми законодавчого забезпечення міжнародної толерантності“, що був проведений в жовтні 2013 року у Верховній Раді України Національною комісією спільно з міжфракційним депутатським

об'єднанням „За міжнародну згоду та громадянський мир“.

Третій етап, що тривав з листопада 2013 року до липня 2014 року, знайшов свій прояв у масштабному розповсюдженні інформаційної продукції, яка містить посягання на територіальну цілісність та конституційний лад України, що стало реальною загрозою національній безпеці України.

Четвертий етап розпочався у липні 2014 року. Його характеризувала психологічна агресія, побудована на обмані та маніпуляції громадською думкою; заперечення та зневага до української державності; синхронізація інформаційної агресії та бойових дій проти України; синхронне ведення (взаємне „обслуговування“) воєнних дій та інформаційної агресії; використання воєнних операцій для підтримки інформаційних операцій.

Сучасний п'ятий етап відзначається перетворенням антиукраїнської інформаційної війни у світову інформаційну війну; глобальним веденням інформаційних операцій; включенням усіх ресурсів. Це простежується у цинічному ігноруванні норм та основоположних принципів міжнародного права, руйнуванні світового порядку, демонстрації зневаги до прав і свобод людини.

Для успішної протидії інформаційній війні необхідно знати її особливості, вести аналітичну роботу та контрпропаганду, доносити правду і дбати про інформаційну безпеку системного характеру, твердив В. Костицький.

На закінчення доповідач відповів на запитання присутніх про Томос, подвійне громадянство та президентські вибори в Україні. Як президент Асоціації українських правників, В. Костицький вручив почесні відзнаки за значний вклад у популяризацію та збереження української духовної і культурної спадщини професорові Ла Сальського університету Леонідові Рудницькому та голові Товариства Ірині Іванкович.

Товариство „Свята Софія“ США

Відбувся 36-ий Крайовий Пластовий З'їзд в США

Наталія Білаш

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – 20 жовтня успішно відбувся XXXVI Крайовий Пластовий З'їзд у формі вебінару (веб-семінару з допомогою інтернету). У ньому брали участь 67 делегатів, представники 12 станиць Америки. Було обговорено теми, які торкаються Пласту і віддзеркалюють виховну працю.

Вебінаром провадила та головою з'їзду була перший заступник голови Крайової Пластової Старшини (КПС) Дарка Темницька, а писарем – Оксана Гнатчук.

Голова Статутової комісії Надя Нинка звітувала про завдання комісії. Була обширна дискусія про те, хто може бути делегатом і у відсутності делегатів як передати голос та скільки голосів можна передати. Від Комісії правильника нарад Василь

Учасники з'їзду (зліва): Арета Куріца, Аня Гнатейко, Юрій Гук, Дарка Темницька, Христя Козак.

Літепло пояснив, як мінятиметься правильник у майбутньому.

Голова Крайової таборової комісії Христя Козак звітувала про

табори, котрі відбулись за минулий рік. Було обговорено, як заохотити дітей розмовляти більше українською мовою та їхати на пластові табори, особливо літом.

Голова Комісії фінансів Арета Куріца звітувала про фінанси і господарські справи. Було багато виступів, пов'язаних з її звітом. Другий заступник голови КПС Аня Гнатейко звітувала про виховну працю в США. Була дискусія над виховними матеріалами, українською мовою, вміlostями, і як користуватись виховними матеріалами, котрі тепер існують.

Через те, що цей з'їзд був у формі вебінару, не було голосування. Невдовзі буде визначено дату наступного з'їзду, яка залежатиме від дати Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО) в Німеччині у 2019 році.

Пластовий клич на 2019 рік: „Пласт нас зближає, рідна мова єднає“.

Зустрілися колишні учні і таборовики

Слава Білас

КЕРГОНКСОН, Нью-Йорк. – На Союзівці 10-13 вересня відбувся черговий з'їзд колишніх учнів, таборовиків та гостей з Байройту, Берхтесгадену, Зальцбургу Ляндсгуту та Регенсбургу. З'їзд відбувся в дружній та приємній атмосфері, бо всі люблять зустрітися на Союзівці в мальовничих горах.

Цього року приїхало менше

число учасників. З огляду на дуже дощову погоду дев'ять осіб відмовилися від участі в з'їзді. Координатор Ігор Сохан відкрив з'їзд молитвою та попросив присутніх вшанувати хвилиною мовчання пам'ять померлих професорів, учнів та таборовиків.

Увечері відбулася весела ватра, якою провадив Петро Гевка, забавляючи присутніх веселими дотепами.

У вівторок відслужено Службу Божу за учителів, учнів, та друзів, які відійшли у вічність. Увечері відбувся бенкет при оркестрі Славка Косіва, де під звуки музики всі гарно забавлялися.

Кульмінаційною точкою був виступ славного бандуриста з Монреалю Володимира Моти, який має чудовий контрабас. Він кожного року збагачує з'їзди своїм співом. В. Мота виконав низ-

ку пісень різних наших композиторів і на бажання присутніх заспівав пластову пісню „Сіріли у сумерку“ та жартівливу пісню про горобчиків.

У середу в бібліотеці відбулося закриття зустрічі. Слава Білас склала фінансовий звіт зі з'їзду. І. Сохан побажав всім щасливого повернення додому та міцного здоров'я до наступного з'їзду в 2019 році.

Відзначено завершення третього тому ЕУД

Осип Рожка

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – День 13 жовтня був своєрідним святом для ентузіастів американських томів „Енциклопедії Української Діаспори“ (ЕУД). У присутності академіків Національної Академії Наук України: проф. д-ра Леоніда Рудницького та проф. д-ра Альберти Кіпи відбулася презентація третього тому ЕУД (літери С-Я). Головним доповідачем був д-р Орест Попович, колишній голова Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ), головний редактор третього тому.

Привітавши присутніх та головного доповідача О. Поповича, голова місцевого відділу НТШ і голова Філядельфійського регіонального комітету д-р Олександр Лужницький, який є також співредактором третього тому ЕУД, назвав тих, хто найдовше працював над американськими томами ЕУД: д-ра Петра Клюка, Марту Тарнавську, Петра Гурського та Методія Борецького, які вже понад 25 років вкладали свій внесок у ЕУД.

Д-р О. Лужницький представив головного промовця д-ра О. Поповича як майстра шахів, хоч його спеціалізацією є хемія. Д-р Попович був президентом НТШ (2006-2018) та головою проекту НТШ – другого тому ЕУД після смер-

ти Дарії Маркусь і важкої хвороби Василя Маркуся. Він став у 2009 році головою видавничого комітету, який складався з Володимира Василякія, Григорія Грабовича, Василя Лопуха, Василя Махна, Володимира Петришина і О. Лужницького. Д-р О. Попович займається перекладами на українську мову (наприклад, віршів В. Махна) і є лавреатом перекладацької нагороди Американської Асоціації Україністики (2010). Установив при НТШ постійний фонд ім. О. Поповича для підтримки українських наук, термінології та правопису. Незважаючи на поважний вік – йому 85 років – він активно займається працею над американськими томами ЕУД.

Хвилиною мовчанки вшановано співробітників ЕУД з Філядельфійського регіонального комітету, які відійшли у вічність: Олексю Біланюка, Стефана Гавриша, Василя Дорошенка, Олега Лисяка, Ярослава Заліпського, Юрія Левицького, Анну Максимович, Романа Максимовича, Наталію Пазуняк, Юрія Рибак, Івана Скальчука, Зенона Чайківського, Ярослава Яримовича, які трудилися від 1993 до 2018 року.

Д-р О. Попович подякував за можливість виступити перед громадою, а особливо перед співробітниками енциклопедії. Він розповів про ідею ЕУД, яка від самого початку окрилювала ентузіастів, які зібралися довкола проф. В.

Д. Маркусь. Перший американський том ЕУД (літери А-К) це робота д-ра В. Маркуся і він має 450 стор., 1,942 гасла, 695 фотографій та ілюстрацій (52 кольорових). Другий том має 348 стор. основного тексту, 1,256 гасел, 420 світлин і дев'ять таблиць. Третій том має 517 стор. основного тексту, 1,322 гасла, 850 світлин і чотири таблиці з числовими даними.

Д-р О. Попович назвав осіб, які трудилися шість останніх років над третім томом. Це були М. Борецький (технічні науки і спорт); П. Гурський (Українська Православна Церква); Я. Заліпський; П. Клюк (баптисти та інші конфесії); Ю. Левицький (театр); Уляна Мазуркевич (громадські діячі); А. Максимович (громадські організації); Н. Пазуняк (українська школа, громадські установи); Христина Прокопович (народне мистецтво); Осип Рожка (політичні організації, статті); В. Саяк (медицина, лікарі); Андрій Шуль (музика); М. Тарнавська (література, письменники), О. Лужницький (історія українських Церков, преса і українські поселення). Протоколи писала Христина Кульчицька.

Учасники звернули увагу на відданість теперішнього співредактора О. Лужницького, який вже 25 років є душою реалізації всіх трьох томів ЕУД у Філядельфії і взяв на себе обов'язок закінчити „Енциклопедію ЕУД“ четвертим томом.

Відбувся конкурс деклямації

ДЖЕНКІНТАВН, Пенсильванія. – В Академії св. Василя 14 листопада відбувся конкурс деклямації на честь Лесі Українки. Вдруге цього року його організував Центр студій спадщини Патріарха Йосифа Сліпого, що діє при Релігійному Товаристві Українців Католиків „Свята Софія“ США. Цього разу у ньому взяли участь п'ять учениць 10-12 клас.

Жюрі у складі голови Товариства Ірини Іванкович та заступ-

ниці директора академії Олександри Пенкальської оцінювали учасниць за плавністю деклямації, чіткістю вимови, інтонацією, артистичністю виконання, драматизмом деклямації, поставою.

У конкурсі перемогли Анастасія Блощинська (перше місце), Емілі Соарес (друге місце), Александра Бетмен (третє місце). Учасниць було нагороджено грамотами та подарунками.

Товариство „Свята Софія“

Організатори та учасниці конкурсу. (Фото: Центр студій спадщини)

В Ілиной згадали Василя Стуса

ЧИКАГО. – Відділ Ілиной Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) 12 вересня організував поминальний вечір у пам'ять Василя Стуса. Канцлер Єпархії св. Миколая Української Греко-Католицької Церкви о. Сергій Ковальчук та парох Собору свв. Володимира і Ольги о. Олег Кривокульський разом з віце-консулом України Олексан-

дром Лушиком, з управою УККА та представниками громадських організацій віддали шану незабутньому патріоту України.

В. Стус за власні переконання про збереження й розвиток української культури і мови зазнав репресій з боку радянської влади, його творчість була заборонена, а він сам був засуджений до тривалого перебування в місцях позбавлення

волі, де й загинув.

Тепер в незалежній Україні дозволено Вікторові Медведчукові діяти проти інтересів та безпеки держави, а за його ролі у смерті В. Стуса, та за незаконні вчинки вже за часів незалежності його не покарано. В. Медведчук служив радянській владі в ролі адвоката і мав обороняти В. Стуса, але замість оборони він признав всі

звинувачення і допоміг прокурові засудити В. Стуса на мучеництво.

Згідно з розпорядженням президента США від 6 березня 2014 року накладено персональні санкції на В. Медведчука за загрозу миру, безпеці, стабільності, суверенітетові та територіальній цілісності України та підризу демократичних інститутів та процесів в Україні.

Відділ УККА в Чикаго

Учасники поминального вечора у пам'ять Василя Стуса.

SAT | DEC 1 | 7:00 PM

NIGHT INCLUDES:

- Special dance performances on the main concourse throughout the night, starting when doors open at 5 PM
- Each ticket purchased includes a Ukrainian Heritage Night t-shirt and a group gift
- Special National Anthem and Color Guard presentation
- Join us for a post game photo on the main ice after the game
- Special highlighted Hero of the Game

To purchase tickets, please visit
newjerseydevils.com/Ukrainianheritage

For questions, please contact the **Myron Bytz**
at 973-919-1322 or at UkrHeritageNight.devils@gmail.com

Prudential Center

Закарпаття: фашизм...

(Закінчення зі стор. 4)

радї комісію з питань освіти, науки, культури, духовності, а отже, мала б виявити витримку і повагу як до української більшості краю, так і до української влади, яку сама вособлює.

Вимога про її відставку вже давно лунає від громадських організацій.

Ужгород

В Україні вшанували...

(Закінчення зі стор. 1)

дента України Петра Порошенка 11 лютого 2015 року.

Президент П. Порошенко разом з дружиною Мариною Порошенко взяли участь у церемонії і встановили лямпадки до Хреста на місці загибелі героїв „Небесної сотні“. У церемонії також взяли участь Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман та Голова Верховної Ради України Андрій Парубій.

З нагоди п'ятої річниці Революції Гідності у Львові провели поетичний марафон „Вірші Майдану“ і фотовиставку на площі перед міською ратушею. Студенти читали вірші, написані у часи Революції Гідності. На Личаківському кладовищі відбулося покладання квітів до могил генерала Сергія Кульчицького, полковника Андрія Соколенка та інших загиблих на сході бійців. На площі перед пам'ятником Тарасові Шевченкові учасники віча пригадали події Майдану та вшанували загиблих.

У Чернівцях провідники міста разом з громадою поклали квіти та запалені лямпадки до могил героїв „Небесної сотні“ на Алеї слави Центрального кладовища міста.

У Хмельницькому під час скорботних заходів біля Стели пам'яті героїв „Небесної сотні“ відбулося віче, на якому поіменно згадали хмельничан, які загинули на Майдані та на сході держави.

Офіційне інтернет-представництво
Президента України

UKRAINIAN SISTERS

THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency
631-764-5388
631-727-2880
Ukrsistersag@gmail.com

День Подяки – найкраща пора застрахувати ЖИТТЯ – те, за що ми найбільш вдячні!

ПРИДБАЙТЕ*:

- ЖИТТЄВЕ СТРАХУВАННЯ (Life insurance)
- СТРАХУВАЛЬНИЙ СЕРТИФІКАТ (Endowments)
- АНУІТЕТИ (Annuities)

Миттєвий обрахунок
щомісячних вкладок:

888-538-2833

* Доступне не в усіх штатах.

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації – 800-253-9862
www.UNAInc.org

• facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Трибуна Українського Народного Союзу

Окружний Комітет Нью-Джерзі відбув організаційні збори

ПАРСИПАНІ, Нью-Джерзі. – Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу в Нью-Джерзі відбув осінні організаційні збори 5 листопада в Головній Канцелярії УНСоюзу. Зборами провела Оксана Станько, голова округи, яка цього року на Конвенції УНСоюзу була обрана радною. Головну Канцелярію представляв Головний Організатор Мирон Колінський. На зборах були присутні представники Відділів 25, 37, 42, 133, 155, 171, 269, 287 і 777. Обговорено організаційну кампанію УНСоюзу та святкування в 2019 році 125-річчя УНСоюзу, як також цього річчя ювілеїв „Свободи” (125-річчя) та „Українського Тижневика” (85-річчя). (Фото: Рома Гадзевич)

Членство в УНСоюзі пропонують парафіянам

НОВІ ЧЛЕНИ УНСоюзу

ВИПАНІ, Нью-Джерзі. – Оксана Станько (зліва), радна УНСоюзу і професійний продавець страхування, в неділю 28 жовтня, представила пляни життєвого страхування і ануїтетів парафіянам Української Католицької Церкви св. Івана Хрестителя у Випані, Нью-Джерзі. Після Божественних Літургій, парафіяни мали можливість довідатися про важливість і користь постійного страхування і пенсійних грамот для себе і для родини. На знімці парафіянка Марта Попович. (Фото: Олени Мазур)

Кирило Петро Дубас, син Уляни і Лукіана Дубасів, і братчик Мілянції та Григорія, є найновіший член 83 Відділу, записаний Михайлом (секретарем відділу) і Роксолянкою Луцівими.

Відділ передплати: 973-292-9800 дод. 3040

Передплата електронної версії „Свободи“

– ВСЬОГО \$40

WWW.SVOBODA-NEWS.COM

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

До 100-річчя ЗУНР запалили лямпадки

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – У районному Будинку культури 1 листопада відбулося урочисте відзначення 100-річчя створення Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР) «Відлуння Листопадового Зриву».

Дійство розпочалося з показу фільму «Легіон. Хроніки УГА 1918-1919 рр.».

Патріотичний концерт відбувся з участю аматорів народного мистецтва. Виступили хорова капеля «Боян», жіночий вокальний ансамбль «Журавка» Гиновицького сільського клубу, гурт «Берег Жанни» (Олена Рудіч та Ігор Варчак), жіноче вокальне тріо

«Вишневий цвіт» (керівник Зиновій Головацький), ансамбль духових інструментів «Оберіг» (керівник Тарас Видойник, концертмайстер Лідія Зембович).

На міському цвинтарі була відслужена Панахида й запалено лямпадки на могилах тогочасного посадника Бережан, заступника голови першого українського парламенту – Трудового Конгресу України, багатолітнього посла до Австро-Угорського і Галицького сеймів Тимотея Старуха та полковника УГА, коменданта Бережанської округи ЗУНР Осипа Ковшевича.

У заходах брали участь священники, військовослужбовці, керівництво району та міста, представники громадськості.

Поминальна Панихида на могилах Тимотея Старуха та Осипа Ковшевича. (Фото: Ярослав Мушка)

20 журналістів відвідали Львів

Олександр Вівчарик

ЛьВІВ. – Національна спілка журналістів України і Український журналістський фонд організували для 20 журналістів поїздку до Львова на відзначення 100-річчя Листопадового Зриву. Приїхали журналісти з Києва, Черкаса, Херсона, Запоріжжя, Рівного, Хмельницького, зокрема Олег Громов («Урядовий кур'єр»), Тетяна Пасова («Голос України»), Інна Тесленко («Україна молода»), Світлана Губаш («Сільські вісті»), Євген Букет – головний редактор газети «Культура і життя».

Українські журналісти відвідали Львів у 100-річчя постанови Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР) й побували на урочистому відкритті двох пам'ятників на честь цієї події.

31 жовтня, тільки-но посутеніло, до пам'ятника прийшов міський голова Андрій Садовий зі своїми дітьми. Традиційної стрі-

ки не було, тож ніхто її не перерізав. Натомість провели разом з ним стрілецьку варту з участю пластуни. Вони запалили вогнище і посвятили скульптуру лева у пластуни.

Також біля пам'ятника влаштували показ короткометражного фільму про події 1918 року, влаштували чаювання та співу стрілецьких пісень.

Урочисте відкриття 1 листопада пам'ятника героям ЗУНР та Української Галицької Армії відбулося більш урочисто: промовляли Перший віце-прем'єр-міністр України Степан Кубів, Генеральний прокурор України Юрій Луценко, голова Львівської обласної адміністрації Олег Синютка, голова обласної ради Олександр Ганущин, ветерани визвольних змагань.

Під супровід оркестри Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного спільно виконали державний гімн України.

Учасники відкриття пам'ятника героям Західно-Української Народної Республіки та Української Галицької Армії. (Фото: Олександр Вівчарик)

На сцені Львівського національного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької поставили мистецький проект «Історія Сили. 100 років ЗУНР».

Журналісти побували і на відкритті XVIII Міжнародного економічного форуму, взяли участь у його пленарних засіданнях, були на відкритті виставки «Схід-Експо».

Вшанували пам'ять Патріярха Йосифа

ЗАЗДРИСТЬ, Тернопільська область. – У родинному обійсті Патріярха Йосифа Сліпого святом «Дозвольте дітям приходити до мене» 7 вересня вшанували пам'ять великого українця у 34-ту річницю його відходу у вічність.

У заході взяли участь учні місцевої школи, яка носить ім'я Патріярха, та учениці Колодіївської школи разом з парохом церкви св. Димитрія еромонахом Венедиктом Джи-

ринюком та катехитом Галиною Смакулою.

Діти поклали квіти до погруддя Ісповідника Віри, переглянули фільм про його життєвий шлях і відбули пізнавальну екскурсію, яку провела Галина Архитко. Свято було організоване з ініціативи Релігійного Товариства Українців Католиків «Свята Софія» США.

Товариство «Свята Софія»

Учасники свята «Дозвольте дітям приходити до мене». (Фото: Товариство «Свята Софія»)

Знайдено 12 прижиттєвих зображень гетьмана Мазепи

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – Близько 30 років знадобилося журналістові й історикові, авторів багатьох книг про Івана Мазепу, про його добу й оточення Сергієві Павленкові з Чернігова, щоб знайти у Києво-Печерській Лаврі 12 прижиттєвих зображень гетьмана, який був біля державного керма 22 роки. І не одне, а цілих 12! Загалом в архіві дослідника 36 таких зображень, 25 знайдених ним самим.

Про своє відкриття С. Павленко повідомив 7 червня на прес-конференції, що відбулася в «Укрінформі». Церковні ієрархи, попри царські заборони, шанували пам'ять про видатного благодійника і вдавали, що забули чи не знають кому присвячені ті чи інші образи.

Відомий учений, доктор філософії, доктор мистецтвознавства і доктор богословських наук Дми-

(Закінчення на стор. 19)

Учасники прес-конференції про знайдені зображення Івана Мазепи. (Фото: Георгій Лук'янчук)

ФІЛАТЕЛІЯ

На марках – незвичайні мости

Левко Хмельковський

27 червня „Укрпошта“ продовжила серію „Мости України“ циклу „Європа“ і випустила дві марки в буклеті (художниця Ірина Медведовська).

На першій – залізничний віадук у селі Плебанівка, на Тернопільщині, у Теревовлянському районі. Коли Тернопільщина входила до складу Австро-Угорщини, уряд сприяв залізничному будівництву на Закарпатті, Буковині та Галичині, щоб зв'язати центральні райони Австрії

зі сходом з метою збуту товарів австрійської промисловості і вивозу в центр країни сировини.

У 1896 році було завершено будівництво залізничної колії Тернопіль-Копичинці, що сполучала Галицьке Поділля з Буковиною. Саме на цій залізничній гілці у селі Плебанівка збудовано дев'ятиарковий кам'яний залізничний віадук, який уже 122 роки допомагає залізничним потягам долати звивисті схили галицької землі.

Ще одна з унікальних споруд – Міст чотирьох євангелістів у пар-

Незвичайні мости на поштових марках.

ку графа Шенборна у Закарпатській області. На мості розташовані скульптури чотирьох євангелістів – Марка, Матвія, Івана та Луки. Вони

розміщені з обох сторін конструкції моста. Навколо мосту – неймовірна краса, під мостом три арочні отвори, з яких тече вода.

Лікарські рослини на марках 2018 року

Левко Хмельковський

13 липня введено в поштовий обіг марки серії „Лікарські та медоносні рослини“. На марках зображені валеріяна лікарська, медунка темна, шипшина звичайна, звіробій плямистий. Також до марок випущений конверт першого дня обігу, картмаксимум і штемпель для спецпогашення, яке відбулося в Києві в день випуску поштових новинок. У 2017 році на марках були зображені чистотіл, липа, живокіст, цикорій.

Медунка, медуніца лікарська, яку називають в народі водяний ключик, трава припарна або плямиста, легочниця, більш поширена назва – смоктунчик, в Україні використовується як пом'якшувальний і відхаркувальний засіб при інфекції дихальних шляхів, при хворобі легенів. Рослина володіє сечогінною дією, добре справляється із загоєнням ран, здатна покращити імунітет, відновлює кров.

Шипшина допомагає лікувати хвороби всіх основних систем організму людини з ранньої юності і до глибокої старості. Шипшина забезпечує і підтримує нормальне функціонування імунної системи, кровоносних судин, кісткової системи, зв'язок, шкіри, зубів, ясен, зменшує втому, виснаження, поліпшує функціонування нервової системи, загальне психічне здоров'я. Останні дослідження підтвердили здатність шипшини пригнічува-

Марки 2018 року серії „Лікарські та медоносні рослини“.

ти симптоми остеоартриту, а також впритул наблизилися до визначення властивостей плодів шипшини в запобіганні захворювання на рак, зниження або зупинки розвитку в організмі людини канцерогенних клітин.

Валеріяна заспокоїливо діє на центральну нервову систему, покращує діяльність серцево-судинної системи, знижує артеріальний тиск, проявляє спазмолітичну і слабку жовчогінну дію, посилює секрецію залоз шлунково-кишкового тракту.

Звіробій має в'язучу, протиза-

пальну і деяку протимікробну дію, що сприяє відновленню тканин, збуджує шлункову секрецію.

Засоби з липи застосовують для лікування ангіни, застуди, грипу, кашлю, головного болю, ревматизму, запалення легенів, опіків, судом, гемороєм, кору, паротиту, гастриту. Відвари, настої та чаї приймають з метою усунення хворобливих відчуттів в животі і голові, посилення секреції шлункового соку, збільшення жовчоутворення, зменшення в'язкості крові, зниження температури. Зовнішньо липу використовують для припа-

рок і примочок при лікуванні опіків, виразок, гемороєм, для усунення хворобливих відчуттів при ревматизмі і подагрі.

Чистотіл має жовчогінну, спазмолітичну, беззаспокоїливу, седативну, протизапальну, сечогінну та проносну дію.

Найбільш цінними активними сполуками коріння живокосту лікарського вважаються речовини, які забезпечують рослині протизапальні властивості. Ця рослина має певну ефективність при лікуванні пухлин.

В минулі роки живокіст застосовувалася офіційною медициною для лікування шлунково-кишкових розладів і як засіб для пом'якшення кашлю. У нетрадиційній медицині коріння живокосту застосовують при переломах і пораненнях, запаленнях шлунку і кишківника, виразках гомілки, шлунку і дванадцятипалої кишки, бронхіті, кашлі, туберкульозі, ниркових захворюваннях, довготривалій діареї, фурункулах і абсцесах. Також відвари і настої з рослини можна застосовувати для загального покращення обміну речовин. Особливо корисний напій при цукровому діабеті другого типу та ожирінні.

Екстракт кореня цикорію багатий на кальцій, калій і магній. Напій з цикорію корисний всім тим, хто прагне підтримати не тільки здоров'я, але і красу – більша частина цих речовин відповідає за тонус шкіри і швидкість відновлення колагенових волокон. Також цикорій успішно застосовується для схуднення.

„Укрпошта“ продовжує серію „Краса і велич України“

Левко Хмельковський

У 2013 році „Укрпошта“ започаткувала серію поштових марок „Краса і велич України“ (художник Олександр Калмиков), яка розпочалася випуском поштового блоку „Автономна Республіка Крим“. Пошта України продовжує цю серію. Останнім часом випущено блоки поштових марок на честь Полтавської, Харківської, Житомирської і Хмельницької областей.

22 вересня 2017 року у блоку „Полтавська область“ розміщено світліну редактора інтернет-видання „В Полтаві“ Ліни Решетник, яка була зроблена минулого року на Сорочинському ярмарку, а тепер стала частиною поштового блоку. Зображено також Полтавський краєзнавчий музей ім. Василя Кричевського, курорт „Миргород“ (цілюща мінеральна вода та

Поштовий блок „Полтавська область“.

унікальні лікувальні грязі), керамічну скульптуру „Козел“ з Опішні, новітній поїзд „Тарпан“, створений на Крюківському вагонобудівному заводі в Кременчуку.

У блоку „Харківська область“ показано палац у селищі Шарівка, який називають „Шарівською перлиною“. Колись невеличке село та прилеглі до нього землі належали поміщикам Ольховським. Вони й побудували палац у неоготичному стилі, який увійшов у моду наприкінці XIX ст. Поміщик програв садибу в карти і вона перейшла до братів Гебенштрайтерів з Німеччини. Вони звели на найвищому пагорбі замок з терасами та прикрасили його екзотичними насадженнями. У 1881 році Шарівський замок придбав відомий у ті часи цукровий магнат Леопольд

(Закінчення на стор. 14)

Пом'янули розстріляних...

(Закінчення зі стор. 3)

са, Товариства „Українські Соловки”, Українського Інституту Національної Пам'яті, Громадського об'єднання „Українська патріотична альтернатива”.

З великою промовою виступив політв'язень радянських таборів, учасник паломництва в Сандармох і на Соловки у 1999-2005 роках Василь Овсієнко, котрий завершив свою промову словами: „Сподіваємося, що настане час, коли ми зможемо вільно їздити з Соловецькими прощани у Сандармох і на Соловки – в незалежну від Москви Карелію”.

Починаючи з 5 серпня 1937 року та майже весь 1938 рік тривали репресії, що охопили всі регіони й усі без винятку верстви суспільства, від найвищого керівництва країни до далеких від політики селян і робітників. Наймасовішу „чистку” суспільства від людей, які не надавалися для будівництва комунізму теоретично обґрунтував новий народ-

ний комісар НКВД Микола Єжов і схвалив Йосиф Сталін. Репресії охопили всі народи, що мали нещастя залишитися в російській імперії під новою назвою СРСР, та найбільше постраждав український народ, бо він, з його глибокою релігійністю, волелюбністю, потягом до самостійного господарювання, увесь не годився для будівництва комунізму. Україна мала бути знищена і поглинута „руським міром”.

Чорна епоха Великого терору – це колосальні фальсифікації звинувачень. За 15 місяців кампанії за політичними звинуваченнями в СРСР було заарештовано понад 1.7 млн. осіб, а разом з жертвами депортацій і засудженими так званими „соціально шкідливими елементами” кількість репресованих перевищує 2 млн. (за оцінкою Міжнародного товариства „Меморіал”). Усього під час Великого Терору до розстрілу з політичних мотивів були приречені 681,692 особи.

„Чистка” тривала понад 15 місяців і була офіційно припинена 15 листопада 1938 року, хоча репресії тривали й далі, на території західної Укра-

їни та західної Білорусі, „звільнених окупованих” Радянським Союзом. Від репресій, депортацій і голоду в Україні загинула третина українського народу.

Усі сучасні біди України – це наслідок сатанинської селекції, під час якої була фізично знищена найкраща частина українського народу. 27 жовтня та 1-4 листопада – особливі дати в історії України. Саме в ці дні, в карельському урочищі Сандармох, на честь 20-ої річниці більшовицького перевороту було розстріляно Соловецький етап – 1,111 в'язнів. Їх привезли з Соловецького острова, де з 1923 року діяв Табір особливого призначення, де проводили масові страти. Серед страчених у Сандармосі – 290 видатних українців.

Історія Соловецького етапу довго залишалася невідомою. 1 липня 1997 року історик Юрій Дмитрієв з Петрозаводська, Веніамін Іофе, Ірина Фліге з „Меморіалу” в Сандармосі виявили близько 150 розстріляних, де покійся понад 9,000 закатованих. У період короткої відлиги, за часів правління Бориса Єль-

цина, дослідники скопіювали список Соловецького етапу, знайшли інформацію і про Михайла Матвєєва, який власноруч стріляв до знеможених людей. Ката, який за день вбивав 180-260 чоловік, було нагороджено цінним подарунком, путівкою у санаторій та орденом „Красной звезды”.

2004 року стараннями українців усього світу, насамперед Товариства української культури Карелії „Калина” (голова Лариса Скрипникова), побудовано величний пам'ятник – гранітний Козацький хрест „Убієнним синам України” (автори Микола Малишко та Назар Білик). Кілька десятиліть над пошуком поховань та імен закатованих людей працював голова Карельського „Меморіалу” Ю. Дмитрієв. Це він знайшов Сандармох, встановив тисячі імен в'язнів. І саме це стало причиною його арешту та засудження на два з половиною року позбавлення волі. Істориків, котрі десятиліттями досліджували тему червоного терору відсторонили від теми досліджень комуністичних репресій та перевели на другорядні ролі.

Президент СКУ...

(Закінчення зі стор. 5)

ментарями ПАР, закликав їх зміцнювати з Україною державні відносини, у тому числі й економічну та торговельну співпрацю, а також створити групу дружби з парламентарями України.

Цього ж дня президент СКУ виступив в Південно-африканському інституті міжнародних відносин, наголосив на європейському виборі українського народу під час Євро-

майдану та на дії Російської Федерації, яка окупувала Крим та розгорнула збройні дії на сході України.

31 жовтня президент СКУ зустрівся з проводом та представниками Української Асоціації в ПАР на чолі з Дзвінкою Качур. У ході зустрічі він представив основну діяльність СКУ, поцікавився діяльністю асоціації та обговорив її майбутнє співробітництво з СКУ.

У Преторії 1 листопада Е. Чолій відвідав Посольство України, де мав зустріч з його співробітниками на чолі з Тимчасово повіреною

Любов'ю Абравітовою. Під час цієї зустрічі було обговорено роль світового українства в протистоянні російській гібридній агресії, включно й українців, що мешкають у ПАР, українське громадське життя в ПАР та співпрацю між Україною і ПАР у різних сферах.

4 листопада президент СКУ мав зустріч з українцями Преторії. Під час цієї зустрічі Е. Чолій ознайомив присутніх з діяльністю СКУ в підтримці України та закликав до активної співпраці з СКУ. Також ішлося про внутрішні питання

громади, включно з проведенням у ПАР Служб Божих українською мовою та відкриттям української суботньої школи.

5 листопада відбулась зустріч президента СКУ з Архiepіскопом Преторії Віліямом Слаттері. Е. Чолій поінформував його про українську громаду в ПАР та просив дозволити, щоб священники Української Греко-Католицької Церкви могли відправляти Служби Божі у Римо-Католицьких церквах Преторії і Кейптавну.

СКУ

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на презентацію

д-ра

Марка Андрейчика

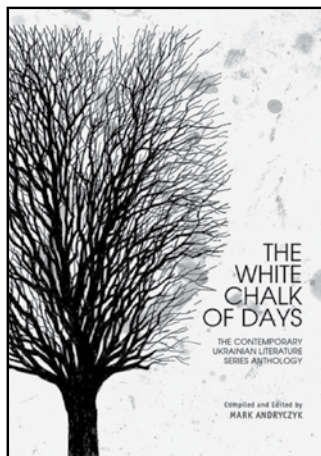
(Колумбійський університет)

The White Chalk of Days:

The Contemporary Ukrainian Literature Series Anthology

(Academic Studies Press, 2017)

The publication of *The White Chalk of Days: The Contemporary Ukrainian Literature Series Anthology* commemorates the tenth year of the Contemporary Ukrainian Literature Series. The anthology presents translations of literary works by Series guests that imaginatively engage pivotal issues in today's Ukraine and express its tribulations and jubilations. Featuring poetry, fiction, and essays by fifteen Ukrainian writers, the anthology offers English-language readers a wide array of the most beguiling literature written in Ukraine in the past fifty years.

**У суботу, 1 грудня 2018 року,
о 5-ій годині по пол.**

в будинку НТШ

63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

„Укрпошта” продовжує...

(Закінчення зі стор. 13)

Кеніг, який не шкодував грошей на удосконалення палацу та парку.

Ще одна марка – Церква Всемилоствитого Спасу в колишньому маєтку „Нагалівка”, що колись належав відомому цукрозаводчику Павлові Харитоненкові (1852-1914). Територія маєтку визнана пам'яткою садово-паркового мистецтва кінця XIX ст.

Марка „Половецькі баби” розповіла про намогильні кам'яні статуї половців, пам'ятки сакрального мистецтва IX-XIII ст. До наших днів збереглося понад 2,000, розміщених переважно на території України та Південної Росії.

Хмельницька область – це храм Покрови Пресвятої Богородиці, мурована споруда оборонного типу в селі Сутківцях, унікальний взірць оборонного будівництва Поділля, який нині є діючим храмом і музеєм, а також карстова печера „Атлантида” на схилі долини ріки Збруч, біля села Завалля Кам'янець-Подільського району. Довжина печери – 2,525 метрів. Колись у верхній частині схилу була церква. Раптово вона „завалилась” під землю, після чого село стали називати Заваллям. В 1968 році київські спелеологи дослідили порожнини в землі й вийшли до великої залі, якою розпочинається гігантський печерний комплекс. В 1975 році цей об'єкт і прилегла територія площею 10 гектарів стали геологічного пам'яткою природи державного значення. Нині ця карстова печера входить до складу Національного природного парку

„Подільські товтри”.

У селі Субіч зберігся старовинний монастир в скелях. Келії були висічені в камені руками в X-XIII ст. З гори Монастирище відкривається вид на Дністер і узбережжя.

Бльок „Житомирська область” показує Бердичівський парафіяльний костел св. Варвари, який було засновано у 1759 році. 14 березня 1850 року в ньому взяли шлюб відомий французький письменник Оноре де Бальзак і місцева шляхтянка Евеліна Ганська. З приходом радянської влади костел зачинили і пристосували під складське приміщення, а згодом під спортивну школу.

Зображено також коштовний камінь берил „Апостоли Петро і Павло”, що є унікальним зростком двох кристалів і був видобутий саме в свв. апостолів Петра і Павла. На марці зображена скеля „Голова Чацького” у Житомирі – геологічна пам'ятка природи. Вершина скелі має вигляд голови людини. Назва скелі присвячена Тадеушу Чацькому. Це відомий польський просвітител, організатор мережі навчальних закладів на Волині, фундатор Кременецького ліцею, на базі якого було сформовано університет св. Володимира у Києві (нині Національний університет ім. Тараса Шевченка) та Волинську гімназію у Житомирі (на її базі створено Житомирський державний університет ім. Івана Франка).

Ще одна марка бльоку – замок у Радомишлі. На річці Мика було споруджено великий млин, який у 2007 році придбала Ольга Богомолець для будови замку і влаштування музею „Замок Радомисль”.

Чи окупувала...

(Закінчення зі стор. 2)

районом діяльності пана генерала є край з польським і українським населенням. Я вживаю цього терміну свідомо, щоб таким чином не обмежувати військову діяльність і окупацію в напрямку на Схід.

Прошу пана генерала подати мені прізвиська офіцерів і вояків, які відзначилися при взятті Львова. Маршал Юзеф Пілсудський, керівник Польщі“.

Для теперішніх польських політиків ці інструкції Ю. Пілсудського ставлять низку незручних питань:

Якщо окупації не було, чому Ю. Пілсудський весь час використовує саме сполучення „військова окупація“?

Якщо окупації Львова не було, чому Ю. Пілсудський просить імена вояків, які відзначилися при взятті Львова?

Якщо це не була окупація, чому влада передавалася військовому управлінню?

Які політичні справи „дозволяє тимчасово не розв'язувати“ військова окупація?

Теперішні очільники польської дипломатії та Інституту національної пам'яті уникають відповіді на ці питання.

Хронологія подій повністю підважує як офіційну позицію польського Міністерства закордонних справ, так і слова голови Інституту національної пам'яті Польщі.

Наприкінці жовтня 1918 року почалося змагання між українцями і поляками, хто швидше проголосить свою державність на уламках Австро-Угорської імперії. 16 жовтня 1918 року цісар Карл I видав маніфест, яким проголошено право на вільне самовизначення для створення незалежних держав націями, з яких складалася „клаптикова імперія“ Габсбургів. Цей маніфест є відголоском „14 пунктів“, які американський Президент Вудро Вільсон виголосив ще на початку січня того року.

Пункт 10 передбачав, що „народам Австро-Угорщини, чие місце серед націй ми хочемо бачити захищеним та забезпеченим, має бути надана вільна можливість автономного розвитку“.

Щодо майбутньої польської держави В. Вільсон зазначав: „Має бути створено незалежну польську державу, яка повинна включати в себе території з незаперечно польським населенням...“.

Проблема полягала в тому, що значній частині польських еліт кортіло включити до складу незалежної Польщі землі, які були заселені іншими народами, і на яких поляки складали меншість – значна частина районів Львівщини, Тернопільщини, Прикарпаття та Волині не мали переважачого польського населення.

Наприклад, у Луцькому повіті у 1911 році було майже 10 відс. поляків. І це був найбільший відсоток на всій Волині. В усіх інших повітах Волині поляків було ще менше.

Але в самому Луцьку було хіба 10 відс. українців. Міста Галичини і Волині залишалися польськими та єврейськими островами в українському морі.

Тому військова окупація (як писав Ю. Пілсудський) цих українських теренів вступала в суперечність як з Маніфестом Карла I, так і з „14 пунктами“ В. Вільсона.

Ю. Пілсудський чудово це розумів. Саме тому він пішов шляхом докнаних фактів – щоб поставити міжнародну спільноту перед фактом: „Львів – наш! Луцьк – наш!“. Але він не міг ігнорувати цих документів, оскільки саме вони створювали правове поле і підстави для легітимного створення польської незалежності: „Маніфест колишнього цісаря Карла визнається Польщею остільки, оскільки на його основі була створена Польська Ліквідаційна комісія...“.

Тобто відкинути цей маніфест було можна тільки ціною втрати легітимності Ліквідаційної комісії, яка була одним з ключових інструментів створення незалежної польської держави восени 1918 року.

Але той самий маніфест був такою ж підставою для проголошення української незалежної держави, адже визначав права на самовизначення і для українців теж. І українці в повній мірі скористалися цією можливістю. За два дні після того, як був оголошений цісарський маніфест – українські депутати австрійського парламенту та галицького і буковинського крайових сеймів створили Українську Національну Раду.

19 жовтня Українська Національна Рада проголосила українську державність, яку ми сьогодні згадуємо як Західно-Українську Народну Республіку.

Легальні інструменти створення державності з уламків Австро-Угорської імперії використали українці. Що залишалося у цих умовах Ю. Пілсудському, який тільки 10 листопада прибув до Варшави після ув'язнення у Німеччині? Тільки політика докнаних фактів: збройне протистояння, у випадку успіху – військова окупація завойованих земель, і довгі переговори з партнерами на Заході, щоб легітимізувати окупацію східної Галичини і західної Волині.

Про це Ю. Пілсудський і пише Т. Розвадовському: „Військова окупація дозволяє тимчасово не розв'язувати політичних справ, які в цей момент назріли для остаточного полагодження“. В перекладі на людську мову це означало: ми окупуємо ці терени, а там – подивимося, як швидко вдасться домовитися з міжнародною спільнотою.

Ю. Пілсудський цілком розумів, що ці дії входять в суперечність і з принципами, які були зформульованими і у маніфесті Карла I, і у „14 пунктах“ В. Вільсона. Він розумів, що переговорний шлях є довшим, ніж шлях військової окупації. І наказав своїм генералам йти коротшим шляхом.

Для легалізації анексії східної Галичини та західної Волині, які були переважно населені українцями, знадобилося п'ять років боїв та переговорів.

Лише у 1923 році остаточно складається система договорів, яка легітимізувала включення до Польщі завойованих земель, заселених українцями. При чому мандат Польщі на цих теренах не був безумовним: там була прописана низка умов, які, щоправда, ніколи не були виконані польським урядом.

Тому дипломатія Польщі, м'яко кажучи, лукавить, стверджуючи, що Польща ніколи не окупувала України. Дії Ю. Пілсудського заклали підвалини для нового напруження в спіралі польсько-

українського конфлікту. Міжвоєнна Польща не стала для українців матір'ю-батькищиною. Польща стала для українців мачухою. Українці запам'ятали цей час саме як період окупації. Українці не мали рівного доступу до освіти та до участі у державному управлінні. Для багатьох це був час цензури, „Берези Каргузької“ та „Сокальського кордону“, збройних „пацифікацій“, знищення православних церков, осадництва і – у відповідь на всі ці утиски прав людини – українського тероризму проти польської держави.

Політично Степана Бандеру народив Ю. Пілсудський. Під час Другої світової війни цей конфлікт вибухнув жажливою кривавою розв'язкою. Волинської різанини ніколи б не було, якби Польща восени 1918 року не окупувала земель, заселених українцями. Це була помилка, за яку і поляки, і українці заплатили жахливу ціну. Це не виправдовує різанини, але пояснює одну з її причин.

Теперішнє політичне керівництво Польщі виявилось нездатним до критичної рефлексії власної історії, нездатним до визнання помилок.

Чому? Середовища, які сьогодні формують політичний порядок денний Польщі, парадоксально сполучають імперський патерналізм щодо „молодших братів“ з комплексом жертви – „Христа народів“. Комплекс жертви передбачає відмову від суб'єктності – тобто від відповідальності за власні дії.

А от імперськість ніколи не буває пасивною. Імперськість є нав'язливо патерналістичною щодо „молодших братів“.

Проте історія значної частини польського суспільства сьогодні – це історія про тих, хто не може визначитися, чи Польща є суб'єктом, чи об'єктом у цій історії. Бо ця історія – про сміливість брати відповідальність за свої дії.

Ю. Пілсудський цю сміливість мав: він сміливо робив помилки, які потім коштували полякам і українцям десятків тисяч людських життів. Але він, принаймні, брав відповідальність на себе, коли наказував здійснити військову окупацію земель, на які не мав права.

Військова окупація земель, яка на 70-80 відс. була заселена українцями, які прагнули своєї незалежної держави – не могла не створити нового напруження між поляками і українцями. Вибух у 1943-1944 роках був лише наслідком рішень 1918-1923 років.

Тобто щойно ця частина польського суспільства відмовляється від парадигми жертви і усвідомлює відповідальність відродженої польської держави за прийняття рішень в минулому, усвідомлює помилки і їх жахливу ціну – руйнується уся красива логіка історії міжвоєнної „Аркадії“. Цей образ давно є частиною новітньої польської ідентичності, а ідентичність – це відповідь на питання, ким ти є, а ким – ні. І тут раптом з'ясується, що красива „Аркадія“ для когось в ті часи більше нагадує Магреб під французьким колоніальним пануванням. Такі рефлексії – це дуже боляче. Їх дуже складно прийняти. Тому українцям належить з розумінням поставитися до комплексів людей, які сьогодні визначають політику у Польщі. Дуже складно усвідомити, що ти міг бути для когось Піла-

том, коли хочеш бачити себе Христом.

Голова польського Інституту національної пам'яті у вже згаданому інтерв'ю каже: „Хочу нагадати – стосунки Польщі з українською меншістю за часів незалежної Річпосполитої не були ідеальні... Українське населення мало свої права. Хочу тільки нагадати, як виглядали долі українців за радянським кордоном. У Польщі не було Голодомору, не було терору...“.

З перспективи українців Галичини та Волині ці слова звучать трохи в такий спосіб, мовляв, чому ви обурюєтеся – ми ж вас гнобили лагідніше, ніж інші.

Власне тому постає ключове питання: військово протистояння поляків з українцями та окупація українських земель стало однією з причин, чому Україна втратила свою незалежність.

Голодомор, Великий Терор та „Берега Каргузька“ – все це стало наслідком втрати української незалежності.

Покоління поляків, яке боролось за свою незалежність, вибороло її у 1918 році, а потім втратило її у 1939 році, ліпше розуміло, чому Польща опинилася настільки слабкою перед зовнішніми викликами.

Польська держава не мала необхідної внутрішньої міцності. Не було необхідної національної єдності: спрацювали світоглядні, політичні, станові розділи польського суспільства. Але найголовніше – складно сподіватися якоїсь єдності, якщо значна частина громадян чується як під чужою окупацією. „Дім, що розділений навпіл, не вистійть“.

Покоління польської незалежності і покоління їх синів мали сміливість говорити про помилки міжвоєнної Польщі вголос – звичайно ті, хто мав внутрішню свободу від комплексу жертви.

Для українців – це ще одна наука: не тільки усвідомити свої помилки, які привели до втрати української незалежності 100 років тому, а й в такий спосіб опрацювати своє минуле, щоб травми цього минулого не панували над нашою свідомістю.

Втрата української незалежності коштувала нам близько 16 млн. життів протягом XX ст. І для багатьох українців комплекс жертви теж є виправданням для ненайкращих поведінкових стереотипів сьогодні. Те, що зараз відбувається з польським суспільством – це тривожний сигнал для українців, що купуються у власних комплексах: не треба ворогів, щоб заподіяти собі самому найбільшої шкоди.

Раніше серед поляків були такі велетні, як Єжи Гедройць і Яцек Куронь. Вони не паратизували на комплексі жертви своїх співгромадян. Зараз серед польських політиків нема діячів такого масштабу, нема тих, хто має сміливість говорити полякам про польські помилки минулого.

Я. Куронь багато разів повторював, що Польща принаймні двічі у XX ст. вставала на шляху української незалежності.

Польща виборола свою незалежність ціною української незалежності. Прийшов час сказати про це вголос.

„Українська правда“

Олександр Зінченко – український історик, публіцист, Київ.

За новими правилами...

(Закінчення зі стор. 1)

що слово „церква“ практично вживається у двох різних значеннях – як храм, і тоді правильно писати з малої літери, і як конфесія, отож для розрізнення правильніше було б це останнє писати з великої літери кожне слово: Українська Православна Церква і т. п.

Не стало правилом звичне для діяспори закінчення іменників у родовому відмінку однини: радість – радості, незалежність – незалежності. Новий правопис іде за радянщиною: радість – радості, незалежність – незалежності, і т. д. Щоправда, милостиво дозволяється вживати закінчення -и в художніх текстах.

Є багато інших випадків, коли в межах цієї нібито нової правопис-

ної норми вміщуються обидва варіанти: міф – міт, ефір – етер, аудієнція – авдієнція, анафема – анатема, кафедра – катедра, логарифм – логаритм, і т. д.

Так само з відмінюванням прозвищ: Ковалів – Ковалева, а можна й – Коваліва. Як кому подобається. Така собі правописна демократія.

Без змін залишилися: Севастополь, Симферополь, Маріуполь...

Мабуть, „найреволюційнішим“ нововведенням є вживання -и на початку слова: индик, ирій, ирод (за Харківським правописом – індик і гиндик, вирій).

Грубо супроти Харківського правопису пропонується: Лондон – Лондона, Париж – Парижа, Мюнхен – Мюнхена. У зв'язку з цим згадуємо репліку знаменитого нашого мовознавця академіка Юрія Шевельова на тій історичній конференції в Нью-Йорку в грудні 1999 року: „Хотів би я їхати з Риму до Парижу“.

Рішуче нема в новому правопису місця для м'якого -л: парламент, доляр, плян, лябірінт... Це вважається „діяспорно-галичанським“. Неправда. М'яке -л вживалося до ліхого 1933 року по всій Україні, відтак в радянщині переслідувалося як „націоналістичне“. Хто не вірить,

нехай візьме до рук дослідження Ю. Шевельова „Внесок Галичини у формування української літературної мови“. І схід, і захід України, – писав наш геніальний лінгвіст, – складала свої внески в літературну мову, не оглядаючися й не ошаджуючи. Ці внески так переплелися, що дуже часто найуважніший дослідник не може розплутати їхнього коріння. І тільки уважна аналіза мовознавця або свідчення сучасників, коли дане мовне явище сприймалося ще гостро як новина, можуть стати нам у пригоді, щоб виявити походження того чи того мовного елементу“. Звісно, сучасні мовознавці скажуть: треба – „елемента“.

Але навіть ці позбавлені категоричності, безболісні зміни у багатьох охоронців „мовної недоторканості“ викликали, чисто за В. Липинським, незгоду і нарікання. „Геть усі нав'язувані громаді зміни через їх явне чудернацтво припали до душі далеко не кожному. Хтось мліє від икання, ще хтось — від „гелготання“, дехто — від йотування, „авкання“, „ляльолюкання“ чи „тетання“. Тому відступники почали писати, як кому заманеться, на свій розсуд брати на озброєння ті чи інші новації. Ця пошесть невдовзі охопила всю країну та спричинила безлад і замішання серед загалу: як же правильно, як має бути? Суперечки роздирають суспільство дотепер“, – з обуренням пише до нашої редакції Віктор Радіонов з Києва.

Сучасні українці чомусь не замислюються над кричущим історичним фактом – що правопис 1933 року, який діяв в Україні донедавна, був результатом зневаги і ненависти до нашої мови. То як же тепер не відчу-

вати до неї живого співчуття? Як же не хотіти повернути їй наші борги?

Людині, байдужій до рідної мови, все одно, який правопис – старий чи новий. І не важить, де та людина – в Україні чи в Америці, чи деінде.

Але як же можна не дбати про мову у тому випадку, коли вона пов'язана з професією і є головним засобом до існування? Читаю на веб-сторінці „Голосу Америки“: „... Заступник Генерального прокурора Род Розенстін...“. Невже ви, шановні колеги, ніколи не чули, що слід писати – „Розенстайн“, бо, згідно з нашим підставовим фонетичним принципом, пишемо так, як вимовляємо. Або ще: канадський – замість канадський, адже країна не Канадія, а Канада. Або ще: Болдуїн – замість Болдвін. Або ще: Бернард Шоу, Ніколас Ленау. А от великий Ю. Шевельов писав: Шов, Ленав. В „Кореспонденті“ „...Канье Уест має брати участь у виборах...“, „Хемілтон виграв Гран-прі в Італії...“. „Українська правда“: „Один з нападників вскрив собі вени...“. „Дзеркало тижня“: „Сайт „Миротворець“ опублікував списки отримавших громадянство Угорщини чиновників...“, „Згідно закону...“, а це ж груба калька з російської мови, по-нашому треба – „Згідно з законом“. Майже неможливо знайти україномовне видання без мовних помилок.

Нікого не можна змусити любити рідну мову. Любити її – залежить не від знань, не від ерудиції, не від так званої культурності, а від містичної глибини людської душі. Всі світові релігії – релігії правої руки – ісповідають, як шлях до спасіння, чистоту слова, думки і діла. Люди добрі, зражене слово не може бути чистим!

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

ХРИСТИНА БРОДИН

Ліцензований Продавець
Страховання Життя

CHRISTINE BRODYN

Licensed Life Insurance Agent

Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.

Springfield, NJ 07081

Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО

Ліцензований продавець
Страховання Життя

OKSANA STANKO

Licensed Life Insurance Agent

Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.

Basking Ridge, NJ 07920

Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD

e-mail: roxolanalt@roxolana.com

web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на літoviще.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

Сума	Оплата	Сума	Оплата	Сума	Оплата
\$100 -	\$ 7	\$400 -	\$12	\$ 800 -	\$17
\$150 -	\$10	\$500 -	\$12	\$ 900 -	\$20
\$200 -	\$10	\$600 -	\$15	\$1000 -	\$20
\$300 -	\$12	\$700 -	\$17		

Сума вище \$1000 - Оплата 2%

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
олія - 1 гальон, тушонка - 3 ф., салями - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

Якщо ви садинокий батько (матір)
з дорослою дитиною, яка має розу-
мову відсталість, у вас є можливість
забезпечити добробут своєї дитини.

Для отримання більш детальної
інформації, будь ласка, звертайтеся
за адресою:

firstukrainianministries@yahoo.com

Товариство Українських Інженерів Америки
Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Український Інститут Америки

широ запрошують Вас на
традиційне святкування різдвяної

Я ЛИНКИ

з перекусом, напінками

та мистецькою програмою у виконанні

Учасників гурту - „Українські Сільські Голоси“

в суботу, 15-го грудня, 2018р

(двері відкриті о год. 7:00 вечора, програма починається о год. 7:30 вечора)

в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, Нью Йорк

Вступ: \$45, студенти і емерити \$35

просимо виписувати чеки на „Ukrainian Engineers Society of America“

за інформацією просимо звертатися до (347) 301-1612

*Ваші оощадности
зростають найшвидше
на сертифікатах*

*Високі відсотки
Різні терміни*

2.63% АРУ*

однорічний

2.99% АРУ*

Чотирирічний

2.74% АРУ*

дворічний

3.25% АРУ*

п'ятирічний

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДИНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть
безкоштовно:**

*АРУ - Відсоток у річному відношенні з денно нарахованою дивідендою. Штраф нарахований за передчасне закриття сертифікату. Мінімальна сума на відкриття сертифікату - \$500.00. Дивіденда може бути змінена в будь який час.

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

У Нью-Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

Перед панихидою Українські Американські Ветерани внесли прапори. У супроводі почесних ескортів урочисту ходу очолила свідок Голодомору Надія Северин. Далі йшли з колосками учні Української школи Об'єднання Українців Америки „Самопоміч“ і Спілки Української Молоді, а за ними з великим чорним транспарантом про Голодомор, колосками

і запаленими свічками – студенти Академії св. Юра в Нью-Йорку.

Промовляли Митрополит Антоній, президент Українського Конгресового Комітету Америки Андрій Футей (він був ведучим жалобної церемонії), Постійний представник України в ООН Посол Володимир Єльченко, Єпископ Павло. Генеральний консул України в Нью-Йорку Олексій Голубов прочитав послання від Посла України в США Валерія Чалого, а А. Футей – від Сенатора Чарльза Шумера.

Церемонію завершив співом хор „Думка“.

Єпископ Павло Хомницький.

Постійний представник України в ООН Посол Володимир Єльченко.

Генеральний консул України в Нью-Йорку Олексій Голубов.

Президент Українського Конгресового Комітету Америки Андрій Футей.

Урочисту ходу очолила свідок Голодомору Надія Северин.

Студенти Академії св. Юра в Нью-Йорку.

Учні Української школи Об'єднання Українців Америки „Самопоміч“ і члени Спілки Української Молоді. (Фото: Левко Хмельковський)

Промовляє Митрополит Української Православної Церкви США Антоній. Спереду студенти Академії св. Юра.

Поминальну Службу супроводжував співом хор „Думка“.

Голодомор – біль...

(Закінчення зі стор. 6)

2. Ті московські більшовики та їх українські прихвостні стремлять до цілковитого знищення України, до винищення основи нації – широких українських мас і що теперішній голод це один із засобів до досягнення цієї цілі.

3. Проти такого поступованя московського уряду закладаємо якнайрішучіший протест. Вживаємо все Українське громадянство зривати маску з облудної політики, відкривати правдиве лице того уряду перед цілим світом.

4. Вживаємо все Українське громадянство станути до рішучої боротьби з більшовицькою течією.

5. Вживаємо все Українське громадянство помочи ділом своїм братам по той бік Збруча, складаючи пожертви на поміч голодуючим.

6. Нашим братам за Збручем висказуємо своє співчуття і вживаємо їх витримати в боротьбі з наїзником.

7. З вірою в невмиручість духа Української нації, виповідаємо безпощадну боротьбу з московсько-більшовицьким наїзником та їх українськими прихвостнями аж до повної перемоги.

Резолюції передано в повному обсязі, оскільки вони передають дух всіх інших резолюцій і протестів, які я мав змогу прочитати. Варто відзначити, що Центральний Комітет Рятунку України був також одним із ініціаторів і активних учасників у Міжнародній міжконфесійній конференції в справі допомоги голодуючим в Радянському Союзі. Конференція, яку ініціював віденський кардинал Теодор Інніцер, відбулась у Відні 16-17 грудня 1933 року при співучасті визначних особистостей, які представляли різні національні та конфесійні групи.

Найбільші дві групи учасників представляли євреї, яких представляв Головний рабин Австрії д-р Д. Фойхтванг в товаристві кількох визначних професорів, і українці, яких представляв Єпископ Мики-

та Будка, як представник Митрополита Андрея Шептицького; від Центрального Комітету Рятунку України посли Мілена Рудницька і Зеновій Пеленський. Прибули також д-р Левко Чикаленко з Варшави, проф. Олександр Лотоцький з Парижу, д-р Вітошинський з Лондону.

Після відкриття конференції і вступного слова Кардинала Т. Інніцера, обширне повідомлення і обговорення ситуації голодомору та питання допомоги відкрив д-р Евальд Амменде. Після вичерпних дискусій присутніх представників різних організацій конгрес прийняв Деклярацію, в якій було підтверджено стан Голодомору, включно з людодством, який існує головню в Україні і на Північному Кавказі. Деклярація також зверталася до світової громади з закликом допомогти тим нещасливим народам.

Варто відзначити, що й в Люксембурзі створили Комітет допомоги голодуючим, який видав цікавий і зворушливий заклики до населення цієї спокійної країни. В ньому є такі слова: „Мільйони і мільйони людей, діти і дорослі, просять і плачуть за хлібом. Це в країні, що зветься житницею Європи. Подумайте: це брутальне мордерство людей є диявольським ділом тепер пануючої Росії, яка ненавистю і терором хоче побудувати новий світ“.

На жаль, світова громада плачу українських дітей, які конали з голоду, майже не чула, хоча питання голоду на Україні підносили Прем'єр-міністр Мовінкел, представник Норвегії в Женеві на засіданні Ліги Націй. Трагічна дійсність українського народу не зворушувала таких негідників як Волтер Дуранті, головний кореспондент „Нью-Йорк Таймс“ у Москві, який 31 березня 1933 року, після подорожі по Україні, писав: „Немає дійсного голоду або смертності від голодування, однак є поширена смертність через недугу недоїдання“. І Едвард Ерріо, Прем'єр-міністр Франції, який, після його подорожі по Україні, також не бачив Голодомору, а тільки світлі сторінки радянського життя.

ти Мазепу, бо він був визначною людиною“.

У правій частині „Літургійної сцени“ Троїцької надбрамної сцени поблизу колони вгадується гетьман Мазепа, ліворуч від нього – племінниця Маріянна, праворуч – названа донька Марія. Другим зліва у композиції художник зобразив Андрія Войнаровського.

Схоже на те, що свого часу керівництво Лаври, якій І. Мазепа жертвував багато грошей, аби догодити гетьманові та його найближчому оточенню дало вказівку малярям зробити образи святих, подібними до конкретних реальних людей. 11 із презентованих зображень гетьмана відомий мазепознавець знайшов у Троїцькій надбрамній церкві.

Відійшла Ярослава Рубель

Микола Галів

НЮ-ЙОРК. – Несподівана вістка про смерть Ярослави-Петронелі Рубель блискавично рознеслась по усіх усядах, включно з Україною. Найближчою її родиною лишилась Мотря Михалюк, яка згідно з бажанням покійної зайнялась похороном.

Парастас відбувся 18 жовтня у похоронному приміщенні Яреми при численній участі друзів і приятелів, а зокрема пластуців. Відслужив його о. Ілля Броньовський з Української католицької парафії св. Юра при сослужінні оо. Пилипа Сандрика і Петра Шишки. Своєю присутністю вшанували покійну парафіянку о. Еміліян Дорош і о. дякон Методій Сорока. Дякувала Анна Бачинська. Після похоронних молю, о. І. Броньовський висловив кілька думок про покійну.

Промовляла станична Наталя Даниш від ньюйоркської Станиці Пласту, від Крайової Пластової Старшини голова Юрій Гук та від Головної Пластової Булави голова Марта Кузьмович, від куреня „Перші стежі“, членкою якого була Я. Рубель, – Наталя Соневицька.

Надійшло співчуття від о. ректора Українського Католицького Університету (УКУ) Богдана Праха, яке прочитав Андрій Ленчик і говорив від себе особисто, а Орест Кизик прочитав співчуття від Владимира Бориса Гудзяка з Парижу. Микола Галів розповів про життєвий шлях покійної. Виступили Марійка Шуст від Українського Музею, Грина Куровицька від Округи Союзу Українок Америки (СУА), Лариса Зелик від 64-го Відділу СУА, Ірина Ярославич від репрезентації при ООН Світової Федерації Українських Жіночих Організацій. Похоронний вечір прощань завершено пластовою піснею „Ніч вже йде“.

19 жовтня у церкві св. Юра Владика Павло Хомницький у сослужінні отців парафії відправив заупокійну архиєрейську Літургію, попрощав покійну в імені Стомфордської Епархії і прочитав прощального листа від Патріярха Святослава.

Погребення відбулось при дощовій погоді на цвинтарі св. Андрія у Савт-Бавнд-Бруку, Нью-Джерзі, яке завершив о. П. Сандрик. Над могилою жалібно прозвучало: „Вічна пам'ять!“.

У ресторані „Еко Бістро“ відбулись поминки, під час яких Софія Геврик і Марта Перейма розповіли з пластового життя про подругу Я. Рубель, яка була особливою особистістю у Пласті і в українському політично-громадському житті.

Вона народилась 12 серпня 1924 року в родині Якова і Олени Параконяків, у Болехові, на Львівщині. У батьківській хаті одержала родин-

Св. п. Ярослава Рубель (Фото: Пласт)

не і релігійне виховання, а середню освіту – у Стрийській гімназії. На теренах України бушувала жорстока Друга світова війна й батьки Ярослави долучились до великого іходу з України. На цьому тернистому шляху Ярослава втратила свою старшу сестру Орісю під час бомбардування Братислави.

Після війни Ярослава з батьками опинилась у таборі політичних втікачів на Фраймані біля Мюнхену, поступила на студії педагогії, які успішно завершила. Водночас вступила у ряди відновленого Пласту і включилась в бурхливе студентське життя, ставши секретарем Української Студентської Громади Мюнхену, головою якої був Володимир Баранецький.

У 1950 році емігрувала до США і оселилась у Філядельфії, а згодом переїхала до Нью-Йорку, де одружилась з відомим спортсменом, першуним легкої атлетики Ярославом Рублем. Працювала у системі банківництва. Я. Рубель разом з чоловіком були активними членами Карпатського Лещетарського Клубу і брали активну участь в українському громадському житті, а Я. Рубель, зокрема у Пласті.

Вона була автором монументальної ювілейної книги до 100-ліття Пласту. За віддану працю для Пласту була нагороджена Орденом св. Юрія у золоті, Грамотою почесного члена Стрия. Також була активною в СУА. Від самого постановня „Приятелів УКУ“ в Нью-Йорку була його незмінною членкою до кінця життя.

Я. Рубель була дуже щедрою на добродійні цілі: Пласт, Церкву, український Гарвард, УКУ. Кілька років підряд з приводу Христового Воскресіння фондувала свячене для українських вояків в Україні. Я. Рубель дожила патріяршого віку й не замарнувала ні хвилини часу. Хай світла пам'ять про неї іде з роду в рід. Вічна їй пам'ять!

Знайдено 12...

(Закінчення зі стор. 12)

тро Степовик, який взяв участь у прес-конференції, сказав: „Іконографія Івана Мазепи займає таке ж значне місце, як і іконографія Богдана Хмельницького. Цих двох діячів шанували, їм присвячували літературні твори, картини. В народі казали, що від Богдана до Івана не було гетьмана. І хоч неканонізованих осіб зображати на іконах не можна було, цього правила часто не дотримувалися. Тож на іконах XVII ст. бачимо не лише Богдана Хмельницького, а й полковників, членів родин козацької старшини. Мистці й після анатемі продовжували малюва-

Oblast Memorials
PO Box 746, Chester, NY 10918
845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В НУ/НД/СТ/РА
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ
~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ
НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available
anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тілних останків
з різних країн світу.

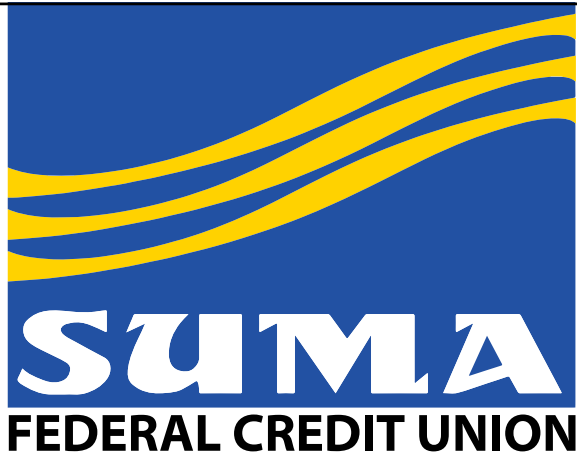
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,**
NEW YORK і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

Like us on
Facebook

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

5/5 зі змінною ставкою

3.50%
APR*

30 річний незмінний відсоток

4.75%
APR*

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFcu NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org